

tra coluntur propter comoda huius temporalis vite, *ibid.* 271, 274, 516, 517. Hoc facti Pagani coguntur, *ii*, 30, 317. et exemplis ostenditur, *ibid.* 30, 31. Varietates rerum temporalium non ex favore aut indignatione deorum pendent, *ii*, 96. Deos aut superfluo colit aut injuste esse inferitur, *ibid.* Mala carnis a suis cultoribus non avertunt, *ibid.* 110, 111. Cultoribus suis decipiendo et fallendo nocentur, medium eos adjuverunt, *ibid.* 167. Deorum officia severitatis minime, quam divine consenton dignitati, *ibid.* 294. Dii frustra coluntur propter vitam eternam, *ibid.* 274, 287, 294, 303, 304, 413. Deorum nihil auxilium in regna in quibus coluntur, *ibid.* 173. aut in urbes sibi commissas, *ibid.* 117, 118. Absurdum est petere ab uno deo quod sub alterius tutela est, *ibid.* 274, 273. Deorum decuramque turba immatura non requiritur, cum virtus adest et felicitas, *ibid.* 192, 193. Dii Pagorum dii mortui, *xxxii*, 167. panis hordaceo comparati, *vi*, 582. Deorum templa, asyle nate tuta contingunt ab illa, *ii*, 6, 8, 9.

Deos sine simulacro plus annos centum et septuaginta coherant Romani, *ii*, 210. Deorum simulacra quo tempore constituta, *ii*, 466. Ad quid excoogitata, *ii*, 319. Deos castos sine simulacris Romanos coluisse legitur Varro, *ibid.* 314. Deorum templa eversa et simulachra fracta Carthagine, *ii*, 529. Alexandria deos suos perdidit, *xxvii*, 583. Dii auri et dii lignei ad pretium dispares, ad habere oculos et non videre, pares, *ibid.* Deorum falsorum templa, idola, luci possunt in usus communes, vel in honorem veri Dei converti, *xxxviii*, 404. Frustra in templis salubres interpretationes recitari eorum que antiquis quae deorum vita et moribus scriptae sunt, *xxxix*, 161.

Deorum varia numina, *xxxviii*, 292. De Saturno et Jove quod iugasti sunt Pagani, *xiii*, 374. Dii parisiis Jovis, *ii*, 290. Dii Manes, *ibid.* 400. Per solam Christianam religionem deorum fallacia manifestari potuit, *ibid.* 355. Dii Pagorum non comparandi Martyribus, *xx*, 431.

Deorum nomen commune Angelis et

hominibus, *ii*, 447. Angeli sint ne vocandi dii, *xvi*, 256. Dii homines appellati, *x*, 464; *xii*, 255, 256. Dii homines, non meritis eorum, sed Dei gratia, *x*, 126. Dii participatione homines, non natura, *x*, 418, *xi*, 455. Dii homines ex gratia deificati, non de substantia nati, *viii*, 402.

DEOGRATIUS. A Deogratias diacono Carthaginiensi rogatus Augustinus scribit librum de Calcetizandis Rudibus, *xxv*, 481.

DEOGRATIUS Augustino indicavit pias astus restituit, *xli*, 372. DEUTERIUS episcopus Donalista, *xxxiii*, 136.

DEUTERIUS Macrianiensis episcopus Donalista, *xxxix*, 206.

DEUTERIUS metropolitansus Cessariensis, *xxxix*, 169, 173.

DEUTERIUS episcopus, *xli*, 315.

DEUTERIUS Iudaeorum, traditionis eorum, *xxxix*, 385, 395.

DEVOTIO ubique debetur, *xxii*, 201, 202.

DEXTERA in laude ponitur, *vi*, 520, 521.

Dextera nominatur in omnibus locis, *vi*, 45. Dextera Dei, *xx*, 415, 428. Dextera Patris, potestas, *xxvii*, 60, 83. Beatitudo, *xxvi*, 204; *xxxvii*, 36. Dextera significat id quod clarior est, *xiv*, 185, 186; 189. quod quis preponit, *xi*, 264.

Dextera et sinistra beatitudinem nunciantque significant, *xxxix*, 321. Dextera nostra est vita aeterna, sinistra vita temporalis, *xii*, 278, 279. Salus in dextera, salus aeterna; salus in sinistra, salus temporalis, *ibid.* 299. Dextera est claritas spiritalis, sinistra cupiditas carnalis, *xix*, 252. Dextera prosperitatem significat, *vi*, 14, 43. Dextrum faciunt quod est sinistrum, quod in temporalibus beatitudinem ponunt, *xii*, 379. Ad dexteram sedetur honorabilibus, *xxx*, 140. Dextera aut sinistra rei post deos alienos quid sit, *vi*, 522. Dextera iniustitiam quod significat, *vi*, 522, 523; *xvii*, 444.

DIACONUS Latine Accusator dicitur, *vi*, 469. Diabolum habere potestatem, Manichei putaverunt, *xi*, 468. In creandis Dei censeri nolunt, *v*, 328. Urgentur, *ibid.* Diabolum non fuisse ex numero Angelorum supercelestium, sed inunda-

torum quidam praeceperunt, *ibid.* 523. Diabolus inde unde et ceteri Angeli, *xx*, 406. Diabolus princeps Angelorum qui ceciderunt, *xxxvi*, 30. Quomodo fuerit in medio Angelorum, *xvii*, 282. Diabolus rex demoniorum, sicut basiliscus rex est serpentium, *xi*, 31. Ex bono Angelo diabolus factus est, *xxvii*, 411. Aliquando bonus Angelus fuit, *xxix*, 324. Eo qui summe est, fructuatur, *ix*, 337. De sublimi veritate gaudebat, *xxxiii*, 474. In veritate fuit, sed non permansit, *xxxvii*, 13. Quo sensu dicitur diabolum in veritate non stesisse, *iii*, 27.

Diaboli casus unde, *xxxix*, 348. Nonnulli dicunt diabolum cecidisse, quod invidenti homini ad imaginem Dei facti, *v*, 520. Magis se ipsum quam Deum diligendo subditus et esse noluit, et summa essentia defecit, *iv*, 337. Diabolus ex Angelo factus, cum voluit sibi idipsum esse subiecti principati, *xii*, 32. Et quia se delectatus est amplius quam illo, cuius participatio beatus erat, *v*, 286. Diabolus superbus est, *iii*, 485. Diabolus cecidit ab eo quod accepturus erat, non vero ab eo quod acceperat, *v*, 540. Varo de conditione et lapsu diaboli, *ibid.* 343. Diabolus natura bestiae excellentior, *ibid.* 317. Diabolum creatum in malitia nonnulli putarunt, *ibid.* 336. Refelluntur, *viii*, 104, 105. Diabolus non semper malus fuit, *iii*, 27. Diabolus bonus et rectus creatus fuit, *xxxv*, 132. Diabolus auctor vitiorum, natura bonus, vitio malus, *xxxvii*, 475. Diabolus factus fuit a Deo bonus, *xxxv*, 232. Diabolus, unde malus, *xxxix*, 315. Diabolum suam quandam propriam, tanquam ex adverso principium naturam mali habere, Manichaeorum heresis, *iii*, 26. Diaboli natura in quantum natura est, malum non est, *vi*, 37, 38. Diabolus in quantum Angelus non est malus, sed in quantum perversus propria voluntate, *iv*, 337. Diabolus non fuit beatus ante peccatum, *v*, 532, 533, 539. Diabolus non fuit aliquando beatus, si Angeli norunt quales sint, et praecedunt quales postea futuri sint, *xxxix*, 47. Deum impius viator et a diabolo fuisse visum quidam dixerunt, *xi*, 419. Refelluntur, *ibid.* 127, 130. De sublimi habitatione colorum et ap-

paratu superiorum Angelorum lapsus cum angelis suis, ad hunc aerem tanquam ad carcerem damnatus est, *x*, 417, *xi*, 172, 177; *xiii*, 53. Sedem habet in Aquilone, *x*, 260. Corpus diaboli aëriam, *v*, 538, 529. Diaboli praesens status comparatione explicatur, *xi*, 177, 178. De corpore mystico diaboli intelligendum est illud, *Quomodo cecidisti de caelo, Lucifer, qui mane oriebaris*, Isai. *xlv*, 12, *v*, 540 et illud Ezech. *xxxviii*, 12, *vi*, 5. *Tu es signaculum*, *ibid.* Diabolus et angeli eius in caelestibus quibusnam habitent, *xx*, 169. Diaboli corpus, diabolus dicitur, *v*, 541. Diabolus ab initio temporis cecidit, *v*, 532. Diabolus duobus malis diaboli est, superbia et invidentia, *xix*, 308, 309. Diabolus sola superbia lapsus, et inde solum puniendus est, *ix*, 84. Ex defectu inopia, et ex inopia invidentia, qua diabolus, diabolus est, *iv*, 388. Diabolus homini stanti invidi, quia ipse ceciderit, *iii*, 185. Diabolus hominis adversarius est invidia, *ix*, 85; *x*, 458; *xii*, 32; *xxxix*, 314, 315.

Diabolus non est permittus tentare feminam, nisi per serpentem, *v*, 518. nec virum nisi per feminam, *ibid.* 544. Cur diabolus serpentem elegit ad tentandum Evam, *iii*, 185, 185. Diabolus in serpente locutus est, non vero in focinna, *v*, 344. Diabolus in serpente maledictus, *xxxvii*, 539. Diabolus quomodo audiret vocem Dei, *xxii*, 251, 252, 264, 365. Diabolus arbitrium non habet ad bene faciendum, sed ad maximum malevolentiam poena sui sceleris obduratum, *iii*, 223.

Diabolus infidelium pater, non eos creando, sed quod sint illis imitando filii, *viii*, 294; *xxii*, 320, 321. Diaboli filii quoniam, *xxxix*, 13. Imitatores diaboli, filii diaboli, *x*, 156; *xvii*, 502, 524. Per diabolum, peccatum quo peccantes imitentur intravit in mundum, *xxxvi*, 348, 349. Aliud filii diaboli,

aliud filii seculi, xxxv, 6. Diaboli aliud filii seculi, *ibid.* Diaboli filios non faciunt quisque peccata, *ibid.* Infidelitas facit diaboli filios, *ibid.* 6, 7. Diaboli in filiis diffidentie opera sua mala operatur, diffidentiam et infidelitatem, xli, 223. Diaboli dicitur antiquus peccator, prepositus mortis, princeps huius mundi, id est omnium peccatorum, xxv, 168; xxvii, 377. Operis mali persuasor, supplicii exactor, xli, 414. Diaboli princeps rexque victorum, xxvi, 222. Diaboli et angeli eius rectores mundi, xx, 162. Diaboli per peccatum princeps est huius mundi, xvi, 237. Cujusnam mundi princeps, xxxvii, 163. Quo sensu princeps, xvi, 73, 74, 422, 193; xxvi, 180. Princeps mundi, id est iniquorum qui corde non habitant nisi in hoc mundo, vii, 353; xii, 398; xix, 226. Princeps peccati, et ideo princeps huius seculi, xvii, 278; xviii, 270. Diaboli malorum caput, xli, 341. Captivator nostris, xix, 120. Non tentat nisi nisi vinculis peccatorum, *ibid.* 121. Diaboli dominium in hominem unde, ix, 180, 181. Diaboli ad regnum qui pertinent, xviii, 289. Diabolo veluti principi subditi omnes peccatores, xxxiv, 215. An homo per peccatum possit diabolo subijci, xxv, 441, 442. Omnes propter Adæ peccatum subditi diabolo, xxxiv, 299. Et traditi in potestatem eius, non jussione, sed permissione Dei, xxx, 517. Si in Christo non renascatur, xxxv, 256. Deus non creat diabolo, quos novit sub peccato nasciturus, *ibid.* 255. Homo per vitium sub diabolo, xxxvii, 37, 38. Pona diaboli est, ut in potestate habeat peccatores, xxvii, 474. Diaboli ad voluntatem suam exauditis, sed ad damnationem, vii, 293. Diabolo peccator in cibum datus, xxvi, 181. *Vide DAMONES.* Omnes propter Adæ peccatum traditi in potestatem diaboli, non sicut alieni a fide potestatis Dei, xxx, 517, 518. Diaboli ipse non alienus a potestate Omnipotentis, sicut neque a bonitate, *ibid.* Nec homo peccator, nec Diaboli Dei potestati subtrahuntur, xxxv, 189, 211, 224. Illi soli a diabolo non possidentur, quos gratia Christi liberat, xxxvi, 260. Diaboli accepit po-

testatem in infima, et amisit maxima summa: et non est ista potestatis irati, sed pona damnati, vii, 340. Diaboli non auctor natura humanae, xxxv, 431. Diaboli vindicari sibi quandoque aliquid eorum qua naturaliter insulsa sunt, xxxvii, 311. Sic sunt in potestate diaboli quæcumque illi Deo iudicante subduntur, ut a Dei potestate sub et ipse diaboli est constitutus, aliena esse non possit, xxxv, 226. Diaboli eiecius per virtutem Christi, xviii, 287, 289; xix, 220, et per mortem ejus, xxvii, 378. A capillatulo diaboli Christus non redenti, xli, 383. Quoboli Christus non redenti, xli, 383. Quoboli Christus non redenti, xli, 383. Quoboli Christus non redenti, xli, 383. Quomodo diaboli victus sit a Redemptore nostro, xix, 420, 132. Diaboli a Christo justitie veritate, non violentia potestatis victus, xxvi, 129; xxx, 518. Et nunquam ita superari debet, *ibid.* Diaboli quomodo victus potentia Christi, *ibid.* 521. Quomodo justitia, *ibid.* 520, 523. Diaboli masculina, mortalitas et crux Dei, xix, 121, 153; xx, 364. Diaboli trophæo suo victus est, dum occidendo novissimum hominem, primum de laqueis perdidit, xx, 364. Diaboli quod ad tempus pravahisse visus est homine superato, etiam sic in æternum victus est homine reparato, xxix, 349, 250. Diabolum alligare, est peccatum ejus a seducendis et possidentibus hominibus colligere, rri, 221; iv, 87. Diaboli solutio quare permittitur, iv, 87. Diaboli ligatus est, ut non seducat gentes ex quibus constat Ecclesia, *ibid.* 86. et quando futura est, *ibid.* 87. Diaboli missus foras dicitur, non quia extra mundum, ut heretici quidam putant, sed quia ab animis purum qui non diligit mundum eiecius est, xvi, 180. Diaboli in mysteris exercitio et exsufflatione mittitur foras, xxxvii, 224. Diaboli exclusus a credentibus, plus cepit impio possidere, xv, 84. Diaboli non ante Christi adventum eiecius est de cordibus justorum? xvi, 72. Diaboli foras missus, qui intrinsecus dominabatur, extrinsecus prelatior, xix, 218, 219. Diaboli propter nostram executionem fornicosec oppugnare permittitur, *ibid.* 221. Diaboli nihil facit, nihil potest, nisi missus, aut permissus, vii, 400, 340; x, 36, 300, 460;

xv, 8, 9; xxxv, 273. Diaboli si possit aliquid, nullus nostrum remaneret, x, 460. Diabolo datur permissio in homines sive probationis causa, sive vindicæ, vel ad damnationem vel ad correctionem irrogatæ, vii, 400. Nec tentari quis potest a diabolo, nisi permittentem Deo, aut ad damnandos impios aut ad probandos pios, xi, 160. Tantum tentare sicutur, quantum expedit proficientibus, ix, 173, 174; et electis, xxx, 528. Tentandi voluntatem habet diaboli, nec quomodo faciat, v, 544. Non quiescit in diabolo voluntas nocendi, etiam cum potestas non datur, vii, 410. Diaboli tentationes ad utilitatem Sanctorum convertit Deus, xli, 300. Diabolum creavit Deus, et de illo bonis ipse producit, v, 538. Diabolo utitur Deus ad salutem fidelium, xxx, 314. Diaboli persecutionibus bene utitur Deus, xxxv, 273. Diaboli bellum inducens adversum nos, in nostram fit utilitatem, *ibid.* 166. Diaboli malis tantulatur ductiles tube, x, 473, 476. Diaboli divine providentie procurator et actor, xvii, 115. Diaboli nescit quanta bona de illo fant, etiam cum sævit, xli, 175. Diaboli Agonotheta, xxi, 428, 429. Hostis exercitus, xvi, 493. Diaboli inimicus homo appellatur, xii, 337. Diaboli furor et in Deum protervus, et in se nefarius, et in se perniciosus, xx, 144. Diaboli contra Christum et Christi fideles pugna, xxvii, 98, 99. Diaboli ad solium malevolentiam innotuit, xxi, xxv, 540. Diaboli cadens stanti invidit, idque agit ut homo illic non perveniat, unde ipse eiecius est, ix, 84; xli, 341, 342. Diaboli omnibus modis instat, quemadmodum dejectat, ix, 168. Nihil aliud agit, nisi ut intercedat viam ad Deum, xxi, 246, 247. Nihil sic, ut non credatur in Deum, nec ad Mediatorem a quo solvuntur opera ejus credendo veniat, xli, 223. Diaboli pessimus venator mundi, xviii, 105. Diaboli non cessat persequi, a vapore, sive insidiis, xv, 33, 34. Quo-

modo insidiatur, vii, 400. Diaboli Angeli pavidi in lateribus mediæ turris suarum, *ibid.* Diaboli non auget nobis insidias, si de via, id est, a Christo, non recesserimus, xxi, 82. Diaboli ipsum aliquid, non invenit, xli, 563. Diaboli omnia turri peccata rimatur diligenter intrusivitate, xix, 457. Nostris nos armis oppugnat, xli, 440. Diabolo locum damnis mala voluntate, xvii, 269, 270. Diabolo tentatori dæ janæ, cupiditas et timor, xvii, 438, 439. Diaboli non tentat, nisi quod in te carnale dominatur, xli, 428. Diaboli per cupiditatem in hominem, xxxv, 156. In teum regnat in nos detinet, quos cupiditate hujus vite illaqueat, et morte terret, vii, 384. Diaboli intrat in cor immittendo iniquis persuasiones cogitationibus iniquorum, xvi, 6. Diaboli caput, initium male suggestionis, xvii, 373, 374. Diaboli phantasmatum ad irrendendas animas, li, 470. Diaboli regnum, regnum fallaciarum, xxx, 308. Diaboli pater mendacis, xv, 468. Diaboli magis mentuatur est cum fallit, quam cum sævit, vii, 181. Diaboli quot modis homines decipit, xxx, 308. Diaboli aliquos similes habere nonnulla vult opera bona, xli, 223. Diaboli et angeli ejus tenentur sint infidelium hominibus exteriores, xi, 49, 50. Diaboli cum non decipit, quem Deus non deserit, xli, 511. Diaboli ubi inane invenit, illi mundum facere molitur, xxx, 345. Diaboli vasa, qui ei per infidelitatem se et per filios infidelitatis impugnat filios suos, xxvii, 9. Diaboli per vasa sua agit persecutionem corporis, ut intus fiat ruina cordis, xli, 307, 398. Diaboli corruptor virginitalis Ecclesie, xviii, 300. Animam Christi persecutorem corporis Christi diaboli manet, Judas autem Jude succedit, xxi, 412, 413. Diaboli tribus armis, et sex mensibus serviturus est adversus Ecclesiam in novissimis temporibus, xii, 225. Quo servit erit diabolus persecutor ultimus temporibus, eo fortius Christum in patientiam, *ibid.* 225, 226. Diaboli includitur in

cordibus eorum qui oderunt Christianos, xv, 88, 89. Diabolus affligendo exeret, non nocet; seviendo prodest ad coronam, x, 204. Diabolum persequentem fugere male delensum, quam ducentem sequi, vii, 201. Diabolus tentat opprobria hominum et malorum linguarum detractione eos dejicere, et animam nostram frangere, xxxix, 88. Diabolus callidissimus adversarius, xviii, 490. Callumniator, ix, 419. Scit suas falsas criminationes nihil valere apud Deum, inter homines illas spargit, quo consilio, xviii, 490. Diabolus quo comprehensus epistropheque jam possidet, non ut obtinet persequitur, sed quia obtinet utitur, xxxiii, 206. Diabolus etsi eiectus foras non regnet, tamen non cessat, xvi, 73.

Diabolus qui nobiscum pugnat, cur non expugnet, xvi, 471. Pugna Christianorum modo non sunt cum tyrannus, sed cum diabolo, x, 395; xi, 138, 149. Magnum praelium, hostem non videre et vincere, xii, 421. Diabolo quistam rebellet, xxxv, 442. Diabolus unde nos subiecit, unde a nobis prosternatur, xxi, 304. De diabolo, qui se ipsum inferius vincit foris triumphat, xvii, 162; et qui carnem vincit, x, 428. Diabolus adversarius noster vincitur, quando vincitur cupiditates, xxvi, 481. De nulla re sic vincitur, quam cum misericordies sumus, xii, 492. Diabolo, sicut Golias, de gladio suo caput inciditur, *ibid.*, 426. Diabolus vincitur a pueris et puellis per graalum, xii, 221. Ut resistitur diabolo, ad fortiorum Dei deoescendum, xxxiii, 588.

Diabolus tentans consentientem tenet, non cogit invitum, xvii, 438. Diabolus cogendi potentiam non habebat cum Adam tentavit, sed persuadendi versutiam, xv, 92. Non oppressor invitii (Ada), sed tentator volentis, xxxv, 239. Diabolus operatur in filiis infidelitatis, nulla vi alia, nisi societate et obligatione peccati, xviii, 303. Diaboli cum Job certamen, xi, 172, 173. Diabolus in paradiso vicit, in stercore superatus est, *ibid.*, 173. Diabolus apud Jobum mystice descriptus, *ibid.*, 176. Diabolus remittitur et pangsit et angelis eius, xxvi, 181. Diabolo qui locum non prebent, Deo locum prebent, xvi, 493. Diabolus

si expellatur, admittitur Deus, viii, 114, 115.

Diabolus gravior quam homines puniendus, xxxiv, 215. Quomodo a justitia Dei ordinatur in poena diabolus, iv, 37, 38. Diabolo ab Angelis illudatur, xii, 5, 6. Originis error de diaboli reddu ad bonum, xxxvii, 443, et de eius salute, iv, 192, 200. Diabolum posse Dei misericordiam impetrate quibusdam visum est, Origene et perhibetur auctore, xxxvii, 387. Diabolum cum damnatis aliquando esse salvandum, doctrina Trisullanistarum, xxxv, 436, 437. Refellitur, *ibid.*, 443. Diabolum, angelos eius, impisque omnes, regno Dei loquere restituit; et post longissima tempora ad haec mala deum reprobat, Origenes docuit, xxvii, 229.

Diabolus non liberatur cum homine, quia plus peccavit, xxvii, 376, 378. Diaboli et angelorum eius tantum de speranda est correctio, viii, 313. Quare pro diabolo Ecclesia nunquam orat, iv, 203.

Diabolus draco, inimicus Ecclesiae, xi, 170. Diabolus fortis et potentis nomine significatus, ix, 61, 62, 426. Per Goliath figuratus, vii, 311. Diabolus leo, xx, 362. Diabolus leo et draco, xv, 54. Leo et drago propter insidias et iram, vii, 400. Leo in impetu, draco in insidiis, viii, 180; ix, 353; x, 330. Diabolus, lupus, xv, 315, 516; xii, 169. Diabolus mors dictus, viii, 387. Mortis et inferni nomine significatur, iv, 107, 108. Diabolus neopapulus mortuus, vii, 377. Diabolus nebulosus et pirata, xii, 480. Diabolum legis peritum quare ostendere conatus est Petilianus, xxxii, 67. Diabolus nisi templum, sacerdotium, et sacrificium uni vero Deo deleri nosset, nunquam haec sibi a cultoribus expisset, xxxix, 265, 266. Diaboli templum ubique evecturum, idola franguntur, sacerdotis et arreptitii ceduntur, xxi, 170. Demoniurum cultus, animae est adulterium, xvii, 237. *Vide* DEMONES. Martyrum exemplum stimulus ad bene vivendum, et vigilandum contra diabolum, xxii, 203. Diabolus idcirco depravator, malitia sua homines in errorem et inobedientiam inducit, xxiv, 4.

DIACONS. In Graeco codice haec verba Joan. xiii, 26: *Ubi ego sum, illic et minister meus, legit, et diaconum invenietis*; quod enim interpretatur est Latius, minister; Graecus habet, diaconus, quia vere diaconus Graecae, minister est Latinae, xxi, 148. Diaconi officium ministrare sanguinem Christi, xxi, 73. Diaconi vices oratio communis indicitur, xxxviii, 521. Diaconorum, qui ex parte Donati ad Ecclesiam venerant, lapsus, xxxix, 88.

DIAGNOSIS Aethiops, xxxii, 164.

DIALACTICA, nomen Graecum, xxxii, 316, 317. Peritia est disputandi, *ibid.*, 313. Disciplina est disciplinarum, i, 204. Sola scientes facere et vult et potest, *ibid.*, 205. Multa in ea percipiuntur, v, 543. Dialectica nihil aliud docet quam consequentia demonstrare, seu vera veris, seu falsa falsis, xxxxi, 322. Sponsa definitiendi et dividendi non est falsa, etiam si falsis adhibetur, iv, 501. Dialectice inventio, i, 204. Veritas connexionem non instituta est ab hominibus, sed animadversa, iv, 497, 498. Veritas sententiarum et connexionum unde erudenda, *ibid.*, 497. Dialectice vultus, *ibid.*, 302. Dialectice plurimum valet ad intelligentiam Scripturae, *ibid.*, 495, 496. Dialecticam reprehendit Cresconius, xxxii, 315. Dialectica nec eloquentia metienda veritatis assertoria, *ibid.*, 333. Dialectica usus est Christus, *ibid.*, 319, et Paulus, *ibid.*, 316. Eam sapiens callet, i, 92. Dialectica a Stoicis vehementer anagita, ii, 373. Quam maxime apud eos viguit, xxxii, 314, 315. apud Epicureos, *ibid.* Non secundum dialecticam iudicant Ecclesiastici iudices, xxxv, 356.

DIALECTICUS quis appellandus, xxxiii, 315, 318, 321. Dialecticus non efficiunt, ut si verum est, falsum sit; si falsum est, verum sit, *ibid.*, 326. Dialecticorum regula, nulli rei duo simul inesse contraria, ratione malorum et honorum deficiit, xxvi, 403, 404.

DIANA germana Apollonis, et Luna, et virgum praesae habetur, ii, 329. Quare Diana virgo dicitur, *ibid.* Diana, Virtutem interpretatur pagani, xii, 378, 379.

DIAPSALMA quid sit, vii, 133.

DICTATOR in extantem tantum periculis creabatur, ii, 140.

DICTATURA maior honore, quam consulatus, ii, 255.

DICTYMUS; episcopus Atrusiensis, xxvi, 319, 318. Dictynni libri cui nomen est Libra, xxvi, 477, 510, 516, 517.

DIXONIS mortem se flevisse, dellet Augustinus, xxv, 19.

DIDRACHMA quid? xii, 300.

DIDYMUS episcopus, xi, 389, 424.

DIDYMUS Videns in Epistolam ad Galatas commentariolorum reliquit, xxxix, 52, 51. Librum scripsit de Spiritu sancto, vi, 222. Didymum Videntem Hieronymus reprehendit, xxxix, 113.

DIES diversimode sanitur, v, 180; x, 240. Diei et noctis nomen quomodo accipiendum, v, 125, 253. Dies appellatur illa lux, cui lux praecedenti recedenteque succedit, *ibid.*, 173, 174. Dieum et noctium distinctio, xxvii, 430. Dieum et noctium enumeratione valet ad distinctionem ponendam inter Deum et creaturas, *ibid.*, 438. Dies primus creationis mundi impossibile est cogitare, quanto magis dicere, rii, 143. Quomodo unus praesens fut sit in creatione, sive post creationem lucis, v, 169. Dies et nox quomodo potuerint esse ante solis creationem, v, 129, 211. Quomodo tres dies noctesque sibi succedere ante solis creationem, v, 173, 174. Diem et noctem ante creationem solis factam fuisse emissionem et contractione lucis non probatur, *ibid.*, 179. Dies, vespera, et mane quomodo intelligi debeat in creationis historia, v, 288, 295. Omnia simul facta, et nihilominus per sex dies facta, v, 298. Dies sex dialecticam quomodo accipiendi, rii, 14; v, 253, 278, 287, 305, 306, 334. Dies et nox quomodo in lucem sensualem et rationalem possunt cadere, *ibid.*, 129. Diem et noctem, mane et vesperam quomodo lux spiritalis exhibuit, v, 283. Dies qui primum factus est, natura est Angelica, *ibid.*, 310, 311. Lux quaedam sapiens vocatus est, *ibid.*, 309. Dies vespera et mane in cognitione Angelica, *ibid.*, 288. Dies creatura intellectualis, quo sensu dici potest, xi, 493. Interpretatio data de die spiritali, non figurata existimanda

est, v, 289, 290. Initium diei et initium noctis, principatum utriusque intelligere debemus, *ibid.* 141. Dies septimus mane habuerit, non vesperam, *ibid.* 276, 277, 288, 311. Septimus dies est septima repetitio diei primati creati, *ibid.* 281, 282. Diei septimi creatio, ab ipsis creaturis condendis intelligenda est facta, non ab administratione eorum que condite referuntur, *xxi.* 163. Dierum septem allegoria de hominis Christiani profectu in operibus bonis, *xxvii.* 448. Dies septem mystice sunt septem aetates mundi, *ibid.* 442.

Dies sit conversio fixorum siderum, v, 140. Dies nunc dicitur mora solis super terram, nunc mora totius circuli eius ab Oriente ad Orientem, *xxv.* 311, 312. Dies totius circumtus solis verus nuncupatur, non ab Oriente usque in Occidentem, sed ab Oriente usque in Orientem, *xli.* 112. Usitati dies hebdomadae longe disparis septem diebus Genesios, v, 289. Quid significant, *ibid.* 300. Dies in Genesi incipit a lumine, et finit ad tenebras; nunc e contra, quare, *xiv.* 288, 289; *xx.* 160. Dies in prioribus temporibus viginti quatuor horarum fuit, ut nunc est, *lvi.* 246. Dies brumalis totidem habet horas, quod aestivalis, licet breviores, *iv.* 385. Dies septem hebdomadae, decursum suorum nomine a Genibus appellati, *xxviii.* 468, et planetarum, *x.* 369. Improbatur hic loquendi usus in ore Christianorum, qui tunc loquendi Ecclesiastico melius uterentur, *ibid.* Dies feriat, *xx.* 347. Dies intercalares, *liii.* 240.

Dies alii sunt, alii sunt dies torrens, *x.* 286. Dies vite aeternae, unus dies est sine diebus, *viii.* 341. Dies aeterni et multi dies dicuntur, et unus dies, *xxviii.* 423. Proprie non multi sunt, sed unus, *ibid.* 411. Dies aeternitatis semper hoediermus, *xxvi.* 249. Dies qui vere sit, hic non est, *viii.* 139, 160. Dies Iungundae, sequuntur se, et non se tenent, *ibid.* Dies ponitur pro tempore in Scriptura sacra, *iv.* 67. Maxime cum dies in feminino genere dicitur, *x.* 240. Ponitur pro tempore indeterminato, *xxvii.* 454, pro multitudine annorum aliquando, *xli.* 112, 113. Dies unus secundum Scripturas, mille anni sunt, *ibid.* 113.

Dies tres saeculi, unus ante legem, secundus sub lege, tertius sub gratia, *vii.* 379.

Dies observare et menses ad aliquod inchoandum quod fausta vel infausta existimerent tempora, magnum peccatum, *xxvi.* 131. Diei electio ad uorem dicendam, ad plantandum vel serendum, *stulta.* 326. Dierum que observatio culpabilis, *xxviii.* 504. Dies in celebratione Paschae Christiani observant ex Patrum conciliis, *ibid.* 513. Iudei in celebratione Paschae, que figura est Dominicae passionis, sabbatum occurrere, aut cum mense novorum ad tertium Lunae hebdomadam concurrere, non attendunt, *ibid.* 511, 512, 516, 517. Ut octo dies neophytorum distinguantur a ceteris, id est, ut octava primo concinat, Ecclesiae consuetudo roboravit, *ibid.* 520. Diei octavi et septimi mysterium, *xx.* 341.

Dies prosperitatem significat, hoc advertebat, *x.* 391; *xxi.* 223, 318, 319. Dies hominis, quales, *xi.* 354. Dies maligni ab initio peccati, *xvii.* 388. Dies maligni sunt, in quibus videntur flores peccatores, et laborare iusti, *x.* 389. Dies nunc laboris et tristitiae, *xx.* 96, 97. Dies malorum, *viii.* 318, 319, 343. Dies mali significant mala que in diebus perpetrantur, *xli.* 121. Dies malorum aliter habent impii, aliter fideles, *vii.* 345. Dies bonus non est homini qui malus est, *xvii.* 510. Dies malus due res facit, malitia et miseria, *xtx.* 425. Dies malignos facit maligni homines, *xvii.* 386; *xxi.* 21. Dies boni quinquam et ubi quiescunt, *xvii.* 514, 387, 389, 598, 601; *xx.* 90. Semper dies mali in saeculo, semper dies boni in Deo, *vii.* 523, 536. Dies ideo mali, quia transit unus, ut veniat alius: dies boni aeterni, unus dies erunt, *xx.* 450.

Dies novissimus totius generis humani finis est saeculi; at uniusqueque hominis ipse est dies mortis, *viii.* 236; *xviii.* 525; *xtx.* 463. Dies omnis pro extremo computandus, *xxi.* 98, 99. Diem mortis incertum salubriter constituit Deus, *xvii.* 504. Dies Domini quando futurus sit, scribi non potest, *viii.* 152. Signa que Christus ad significan-

dum novissimum diem indicat, Hesychius dicit ex parte completa esse, *xli.* 98, 99. Dies novissimus quando futurus sit 99. Dies novissimus se, magis concisio confiteatur ignovores se, magis concisio quoniam qui citius aut tardius futurum esse dicit, *xli.* 137, 138. Dies novissimi diei sunt, et in ipsis primis Apostolorum temporibus, *ibid.* 116, 117.

Dies Dominicus, *xtx.* 437. Dicitur una sabbati, secunda sabbati, secunda feria, *x.* 309; *xliii.* 82. Dies Dominicus, qui octavus et primus a resurrectione Christi incipit declarari, *xxviii.* 511, 512. Significat resurrectionem, *ibid.* Hoc non latuit antiquos Patres, *ibid.* 511, 512. Sabbatum tamen solum celebrandum traditum est, quia tunc erat tantum requies, non resurrectio mortuorum, *ibid.* Dominicum diem nobis consecravit Domini resuscitatio, *xtx.* 437. Dies Dominicus praepositor sabbato fidei resurrectionis, non consuetudine refectionis, etc., *xxviii.* 391. Præfatione ad jejunandum die Dominico, testimonium de Artibus Apostolorum adhibebant, *ibid.* 403.

DISPATER de nullo die. Filius dies ex die, *xx.* 150. Dies ex die Christus, *xi.* 231.

DISPATER, deus qui partum perducit ad diem, *ii.* 189. *Vide* DISPATER.

DEFERRERE aliquem pro accusare, *i.* 539.

DIFFICILIA intellectu apud quos et quomodo tractanda, v, 68. Difficilia in rebus et obscuris agenda temeritas, *sol.* 27, 28. Quod difficili queritur, solent dulciter inveniri, *xi.* 121.

DIFFICULTAS, ad quod in primo homine post peccatum, ad quod in aliis, *xxvii.* 396. Difficultas, si esset prioribus, ob eam præcisè non esset dia hominis, ob eam præcisè non esset damnandus, *ibid.* 402. Difficultas et ignorantia omni anime peccanti, duo ista penalia sunt, *xxviii.* 546. Ignorantia et difficultas si naturalis est, inde incipit anima in sapientia quietisque beatitudinem surgere, *xxvii.* 402. Hoc cultus qui ad culpam deputatur, *ibid.* 393, 402. Difficultas sive naturalis, sive

non, Deus tamen inde laudandus, *ibid.* 403. Difficiles in posteris Aede juste dimanavit, *ibid.* 393, 394. Difficultates necesse est existant, ut ostendatur homini quod homo est, *xxi.* 300. Difficultas plus est admonitio proficendi et perfectionis exordium, *xxvi.* 325. Studiosi ad coronam valeat, negligentibus ad supplicium, *xxvii.* 398. Ad eam vincendam implorandum Dei adiutorium, *ibid.* 393, 403. Per quod facile sit opus pietatis, etiam quod difficile aut impossibile fuit, *xli.* 97. Difficultas in bene operando, facit 97. Difficultas in bene operando boni Deum ut hujus dentium largitorum boni Deum spem, *xxi.* 239, 240. Difficultas cum superatur, his vincitur demon quibus hominem vicerat, *xxvii.* 397. Operis ergo difficultas non semper avertit meriti rationem, *xxv.* 432.

DIFFIDENTIA de adiutorio Dei nobis a diabolo suggeritur, *viii.* 8. DIGITUS Dei Spiritus sanctus, *vi.* 221; *vii.* 188, 189; *xvii.* 234. Digni Dei, ipsius ministri, per quos Spiritus sancto repletus Scripturae confectus sunt, *vii.* 188, 189. Digni, quibus pugnat corpus Christi, qui, *xli.* 427. In digitis divinis, intelligitur operationes et radix unitatis, *ibid.* Micare digitis, *xxii.* 400.

DIGERATIONE sumere, *xxv.* 115.

DIGNITAS quid sit, *xxviii.* 18.

DILATARI corde quid sit, *vii.* 133. Dilatio cordis ex charitate, *xvii.* 369. Dilatio est iudicium delectatio, *xi.* 324. Munus est Dei, ut in preceptis eius non timore possit angustetur, sed dilectione et delectatione justitiae dilatetur, *ibid.*

DILECTIO ab amore non distinguitur, *liii.* 169, 170. Dilecti non potest quod, neque scitur, neque creditur, *xvii.* 369, 338. Dilectio quomodo Deus est, *xvi.* 513. Dilectio Deus diligit est incomprehensibilis, immutabilis, aeterna, *ibid.* 349. Univeris in suis generibus ordinata, ordinatissime diligit Deus, *ibid.* 350. Non est aliena causa Patri diligendi membris, *viii.* 287, 288. Miro et divino modo quando oratur nos Deus, diligebat, *vii.* 349. Displacens amari sumus ut esset in nobis, unde placemur, *ibid.* 303.

Dilectionis unum est preceptum, *ii*

intelligitur, xxvii, 113, 114. Diligendi Dei ac proximi mandatum expouitur, *ibid.* 111. Quatuor diligenda sunt, et quae, *iv*, 434. In duobus preceptis dilectionis, tria inveniunt homo quem diligit, Deum, proximum, et se ipsum, *ibid.* 40. Dilectionis ordo et mensura, xxx, 409, 416. In dilectione iustorum ascenditur ex ipsa dilectione incommutabilis fornice justitia, *ibid.* 409. Quenam ordinata dilectio, *iv*, 438, 439. Dilectio Dei et dilectio proximi, et si scorsum aliquando posita in Scriptura, se invicem important, *ibid.* 403, 408; xxxi, 25. Quaecumque iubentur sive monentur, tunc recte fiunt, cum referuntur ad diligendum Deum, et proximum, xxvi, 176. Dilectio Dei, et proximi, xviii, 481, 483; xxi, 185, 464, 480. In dilectione Dei est tota perfectio, xxviii, 115. Iustiores tanto utique sumus, quanto Deum diligimus, xxxv, 28. Deum non diligemus, nisi nos prior diligere, xvi, 453; xxxv, 499. Ipse ut diligereetur dedit, qui non dilectus, dilexit, xvi, 303. Quid aliud in nobis, quam Deum debemus diligere, aut quia habemus, aut ut habeamus? xii, 328. Ardua questio est Domini veritas nata, dicentis plus eum diligere, cui plus dimittitur, xviii, 538. Mens se recte diligendo diligit Deum, quem si non diligit, se ipsum edisse dicenda est, xxxi, 25. Quomodo Deum toto corde diligere debemus, xxxv, 373. Dilectionis preceptum in futura tantum vita perfecte impletur, *ibid.* 16. Diligendi Deum ex toto corde, preceptum cur hic imponitur, cum non impletur, xxxiii, 478, 479. Dilectio Dei nobis non Deo proficit, xvii, 457, 458. Dilectio nosmetipsos, si Deum diligimus, xxxix, 474.

Dilectio Dei prior est ordine praecipienda, dilectio proximi prior ordine faciendi, xv, 165, 166. Vita bona et honesta non alimur formatur, quam cum diligitur Deus et proximus, xxxix, 517. Ratio cur Deus et homo diligantur, *iv*, 441, 442. Omnis homo, in quantum homo, diligendus est propter Deum, Deus vero propter se ipsum, *ibid.* 439. Hominem recte diligere non novit, quisquam non diligit, qui hominem fecit, xxi, 386. Ecclesia propter proximum diligenti-

tur, Deus propter Deum, xii, 18. Diligere invicem iubemur propter regnum Dei, xxi, 184, 185. Ad dilectionem Dei pietas pertinet, ad dilectionem proximi innocentia et benevolentia, xvi, 465. Dilectio Dei sit gratuita, benefica sit dilectio proximi, xviii, 495. Dilectio qua invicem diligimus, imitari debet dilectionem qua Christus dilexit nos, xv, 137. Dilectionis fructum Christo nullum possumus reddere meliorem, quam imitationis exemplum, xxi, 73, 74. Dilectionis plenitudo, ponere animam pro fratribus, xvi, 208.

Dilectionis haec regula homini figitur, ut imitans Patrem, diligit inimicum, xvii, 514. Dilectio inimici, dilectio perfecta, xvi, 558, 537. Perfectio misericordiae, xiv, 493. Dilige inimicos tuos, ne incautus oderis et amicos, xxi, 88. Dilectio inimicorum, xvii, 200; xviii, 185, 372; xxi, 129, 141. Diligere inimicum salubre est licet amarum, xvii, 203. Dilectione inimicorum nihil in mandatis Dei mirabilis, xi, 408. Precepto de diligendis inimicis nihil in Scripturis contrarium, xiv, 196. Unde inimicos diligamus, *iv*, 441. *Vide* INIMICI.

Dilectio proximi quanta debet esse, x, 333, 334; xxi, 183. Diligere nolite vilia amicorum vestrorum, si diligitis amicos vestros, xviii, 88, 89. Diligere vitium noli propter hominem, nec propter vitium odisse hominem, *ibid.* 87. Diligere bonos, aut qui creduntur boni, est prodest qui diligit, xxxvii, 288. Uns hic error cavendus, *ibid.* 297. Diligat quisque in aliis quod ipse non habet, et in his Christum amet, xviii, 524, 525. Proximus est ipse, ut propter fidem diligitur, xxvi, 176, 177. Preceptum de diligendo proximo importat preceptum de diligendo Deo, et vicissim, xvi, 139, 307.

Diligendo proximum iter agitur ad Deum, xv, 167. Dilectio proximi certus gradus est ad dilectionem Dei, xxviii, 115. Dilectionis proximi purgatur oculi ad videndum Deum, xv, 165, 166. Dilectionem proximi donat nobis Deus, xvi, 139.

Dilectio extendenda, ut omnes rapiat ad Deum, xviii, 483, 486. Omnes aequè diligendi sunt, *iv*, 439, 440. Diligantur

parentes, sed plus Christus, xxi, 288. Amplius alius homo diligendus est, quam corpus nostrum, *iv*, 439, 440.

Dilectio proximi a dilectione sui regulam accipit, *ii*, 38. Ut se quisque diligit, praesepit non opus est, *iv*, 448. Prava sit dilectio quae, *ibid.* 434, 433. Quis se, qui proximum male diligit, *iv*, 88, 89. Quis sciat diligere se, xix, 102. Diligere se qui nondum novit, qui non diligit proximum, *ibid.* Non diligit se, qui Deum non diligit, xvii, 457, 458. Qui se propter habendum Deum diligit, ipsi se diligit, xvi, 208. Preceptum de proximo et se ipso diligendo corpus et animam importat, *iv*, 438.

Diligendus peccator quomodo, xvii, 184. Non est socius iniquitatis, qui pro impiis intercedit, xi, 218. Aut qui impios ex charitate diligit, et eis beneficit, *iv*, 434, 435.

Dilectio vera quenam est per quam ad Trinitatis cognitionem pervenitur, xxx, 405, 406. Opere est demonstranda dilectio, ne sit infructuosa nominis appellatio, xvii, 178, 179. Dilectio sola semper reddenda, xx, 248. Mundum istum diligere, est nequiter vivere, xxvi, 192. *Vide* AMARE. Mores iudicari solent ex eo quod quisque diligit, *ix*, 239. Talis est quisque, qualis eius dilectio est, xvi, 478, 479. Non poterit labor finire, nisi hoc quisque diligit, quod invito non possit auferri, xvii, 181. Hinc apparet te diligere quod bonum est, si inveniunt fueris odisse quod malum est, x, 465. Non est dignus Christus, cum quod diligas avaritiam, *ibid.* 464. Diligere iustitiam, et odisse iniquitatem, hae est tota virga regni Christi, xvii, 518. Dilectio frustra praedicitur diligenti mundum, vii, 480, 481. Discit non diligeret, ut discas diligere; avertere, ut convertaris; funde, ut implearis, *ibid.*

Dilectio facit in nobis quandam mortem, xii, 40, 41. Dilectio est mors nostra saeculo, et vita cum Deo, xvi, 138. Opus fidei ipsa dilectio est, juxta Apostolum dicentem: *Et fides quae per dilectionem operatur*, xvi, 576. Dilectio sola discernit inter filios Dei, et filios diaboli, xvi, 511, 512. Dilectio virtus civitatis Jerusalem, xii, 40. Preceptum dilectionis quare man-

datum novum, et mandatum Christi dicitur, 137; xvi, 206, 207. Dilectio ad Novum Testamentum pertinet, vi, 256. Dilectio mandatum Christi, per quam peccata solvantur, xvi, 506. Dilectionis mandatum non est grave, xxxiii, 548, 549. Cuiam grave est, *ibid.* Dilectio non inveniunt atque suadendo componi, non inveniunt cogendo imponi potest, xxviii, 500.

Dilectionem ad gratias beneficium pertinere docet Ambrosius, xxxiv, 144. Id agit gratia, ut dilectione impleatur mandata Dei, quae timore non poterant, xi, 514. Tunc fit vere opus bonum, quando dilectionis sine fit mandatum, xi, 446. Dilectionem spes solum accendere, xi, 353. Dilige, et quod vis fac, xvi, 541. Dilectio nunquam est in deserto, nondum in saturitate, xvi, 218. Dilectio Dei et proximi manet in aeternum, xi, 487. Diligendo simus vere fortissimus, non superba duritia, sed secunda justitia, xii, 278, 279. Per dilectionem fit pax, et abundantia, xii, 40. Dilectio et fides probatur per haereseis, xi, 441. Dilectio fructus nostrae, xvi, 218, 219. Dilectionis premium ipse est dilectus, xi, 487. *Vide* AMOR, CHARITAS.

DILECTIONIS SUAE QUASI VIRIBUS PROPRIIS non debet fidere homo, xxxiii, 492. DILUVIUM OEGYPTI, *ii*, 440. DENICATIONIS, *ibid.* 443. Universale temporibus Noe, *ibid.* 440. Diluvium universale quotiens ab Adam anno contigit, *ii*, 262. Cur hoc potius quam alio tempore contigit, *ibid.* 274, 275. Diluvium duritiae, incrementa, decrementa, etc., vi, 120. Tempore diluvii universals nullus filiorum Seli perit, *ii*, 274. Objectiones contra diluvium universale, *ibid.* 276. *Vide* ARCA. Diluvium a calumnias vitiditatur, xxxi, 375. An diluvii universalis aliqui scriptores meminerit, *ii*, 440. Ad memoriam diluvii revocandum, sacra dis falsis instituta sunt a regibus Graeciae, *ibid.* 445. Diluvii Sacramentum, xxx, 529, 524; xxx, 376. Diluvium male Sancti patitur in hoc saeculo, et quomodo evadunt, *ii*, 361, 302, 456, 457; *ii*, 124.

DIMENSIONES quatuor apud Apostolum, latitudo, longitudo, altitudo et profundum, xviii, 165, 166. Dimensiones crucis, *ibid.* 311. *Vide* CRUX.

DIMITTERE debita debitoribus, xxvii, 145, 146. Deputare debemus nobis tantum omnino dimissum, quodquid mali a nobis non est Deo regente commissum, xxvii, 320, 330. *Vide* PROCATA. Dimissio peccati alieni, remedium a Deo datum pro obtinenda misericordia, xi, 322, xxi, 457. In hoc genere operis boni excusatio nulla est, ubi sola voluntas toto facultas est, xx, 101. Dimissa peccata replicantur non dimittuntur, xviii, 407. *Vide* DEBITA. De dimissione qualiscunque peccati non diffidendum, quando et interfecto Christi dimissa est confitentibus, ix, 81.

Dimittere patrem aut matrem aut uxorem, etc., tenetur Christianus, ubi necessitas occurrit ut pater, verbi gratia, aut Christus dimittatur, xl, 268, 269, 270. Dimittit divites, qui spem non ponit in illis, qui eis recte utitur, etc., *ibid.* 270. Dimittit totum mundum, qui et illud quod habet et quod optat habere dimittit, *ibid.* 273, 274. Omnia continentur, qui non solum quantum potuit, sed etiam quantum voluit habere contentemur, xxxviii, 360. Penitus omnia abiciuntur, *ibid.* 323, 333.

DINOGRATES frater S. Perpetui martyris ante baptismum mortuus, sororis precibus a damnatione sit liberatus, xxxvii, 294, 295, 332, 334, 353, 354. Dinostrates sororis sancte Perpetue precibus de misera meruit liberari, *ibid.* 392.

DINOMACHI opinio de summo bono, xxxv, 424.

DIODETIANUS, Christianorum persecutor septimus, xxxiii, 106, 113. Oetius censul, *ibid.* 405, 408. Diodetianus novus censul, xxxiii, 80. Diodetianus Christianorum persecutor, iii, 222.

DIOMA Lepthimagnensis, xxxi, 448.

DIOMENAS Apolloniensis Anaximenes auditor, que rerum principia agnovit, vi, 363; xxxv, 303. Alter a Cynico, xxxv, 303.

DIOMENAS Cynici turpido et impudens, iii, 300.

DIOMENES deus factus a Grecis, iii, 452, 456. Diomedæe volucres Græcigenæ blanduntur, alienigenas persequuntur, *ibid.* Diomedæarum volucrum transformatio, *ibid.* Diomedæa insula, *ibid.* 21, 22,

Dion Neapolites nobilis mathematicus, iv, 174.

DIONYSIUS Areopagites, id est Athenienseium principale. Unus e primis Christianis, xxi, 356.

DIONYSIUS idem qui Liber pater dictus est, iii, 445.

DIONYSIUS tyrannus quid agebat in filios pulchros habere, xxxv, 361.

DIONYSIANA. Pomponius a Dionysiana, xxxi, 434.

DIOSCORUS juvenis Græcus, xxxii, 367. Carthagineum ad litteras ediscenda missus, *ibid.* 366. Petit ab Anquilus questiones ex libris Ciceronis sibi explicari, *ibid.* 337, 338.

DIOSCORUS Archiater ad Christianam fidem repetitis miraculis adductus, xii, 278.

DIOSPOLITANÆ synodi episcopi, xxxv, 103, 120. Summa capitula que Pelagius in concilio Diospolitano anathematizati, quæ Catholicis debet profiteri, xi, 500. Pelagius Diospolitane synodi gæsi purgatus ferebatur, *ibid.* 392, 393. Injudicio Diospolitane synodi Pelagius subterfugit, non se purgavit, *ibid.* 437. Pater Diospolitani, qui Pelagium absolverunt, non accusandi, *ibid.* 389. Diospolitane synodi gesta petit Augustinus a Joanne Jerusalemitano, *ibid.* 418. De gæsi Diospolitane synodi dubitat Innocentius, *ibid.* 437, 438. De auxilio gratiæ Pelagius non sincere scripsit post concilium Diospolitanicum, vi, 502, 503.

DIPTERIX, *Vide* TANTIA.

DISCERE. Non discedere a Deo et gratia est, xxxvi, 418.

DISCERE, quid, xxv, 240. Ab adversario mota questio, discendi exitus occasio, iii, 285. Ad discendum decimum auctoritate atque ratione, i, 107, 134. Rationem procedere debet auctoritas, *ibid.* 194, 195; xxxvii, 408. Discere litteras vel artificia, quam penale sit peccatis, xxvii, 398, 399. Discerentur tormenta in hac vita ad miserias hujus seculi pertinent, *ibid.* 441, 454. Vis consuetudinis ad discendum, iv, 471, 472. Ad discendas linguas majorem vim habet libera curiositas, quam multæ necessitas, xxv, 21. Quam in rebus vanis sæpe discunt peccati; in rebus non vanis tutus disci possunt, *ibid.* 21, 22,

24. Utiliora magis quam mirabilia sunt discenda, i, 578. Ad discendum quod opus est, nulla est ætas, xi, 323. Discere litteras spe commodi temporalis, quam solemne, et quam vanum, xxvii, 119. *Vide* DOCTARE. Discunt nulli justificationes Dei, et non discunt, xi, 404. Discere oportet justificationes divinas, non quomodo eas discunt qui faciunt; non quomodo qui ut habeant quod loquantur, tantummodo meminerunt, *ibid.* 399, 401. Nemo docetur nisi discat; nemo discit, nisi doceatur, *ibid.* 461. Nemo recte discit quæ pertinent ad vivendum cum Deo, nisi fiat a Deo docentis, v, 79. Qui per gratiam discit, agit omnino quodquid agendum didicit, xxxiv, 421, et venit ad Christum, *ibid.* 122. Inter discentes et vescentes est aliqua similitudo, v, 72, 73. Feliciores sunt qui discunt, quam qui docent, viii, 450. Veritas causæ cur discamus, necessitas causæ cur doceamus, xxi, 47. Discere Augustinus plus amat, quam docere, *ibid.* Discere quidam nolentes, ne superbi fiant, reprehenduntur, xii, 180, 181. Quod ad arborem colendi negligentia; hoc ad animam, discendi seguita, v, 418.

DISCIPLINA a discendo dicta est, xxxvii, 276; xxxviii, 109. Disciplina est quarumque rerum scientia, i, 220. Discipularum omnium excoptatrix est ratio, *ibid.* 202, 203. Disciplina inmerito dicuntur liberales, ni ad sui studium pietatis Christianæ, unam vitam, alteram eruditionis, *ibid.* 382. Disciplina bonum est, non malum, xi, 295. Liberalem disciplinam utilitas, i, 161. Effertur intellectum ad divina, *ibid.* 209. Dispicit Augustinus quod multum is tribuere, xxi, 432.

Disciplina seu institutio Christiana, que, x, 389. Magister Christus, xxxvii, 122. Schola, corpus ipsius, *ibid.* 109. Disciplina domus Ecclesiæ, *ibid.* 109. Discitur ibi bene vivere, ut perverbaliter Ecclesiasticæ fundamentum habet in verbis Christi, xxvi, 46, 47. Maxime militat contra superbiam invidentiæ matrem, xxvi, 308, 309.

Disciplina significatur periclitatura

per multitudinem in Ecclesia colligendam, xx, 292, 293. Disciplina rigorem relaxari in gratiam pacis, xi, 473. In rebus ad disciplinam pertinentibus perturbations multas fieri gemit Augustinus, xxxviii, 489. Disciplina ubi diversa est, que prudenti Christiano servanda, *ibid.* 408, 489. Disciplina Ecclesiastica de martyribus ad altare recitanda, xix, 256. Disciplina et correctio non negligenda, xvii, 294, 389, 403; xxx, 410. Periculosose negligentur, xxxix, 17, 18. Quod debuit intueri, xxxi, 194, 197. Disciplina Ecclesiastica quomodo exercebenda, *ibid.* 197, 199, 200. Disciplina domus quantumlibet vigilæ, nemo arrogare sibi audeat, ut sit sine malis, xi, 81; xxxix, 88. Disciplina erga malos exerceatur, non judicium præcipitetur, xviii, 49. Disciplina et correctio sine odio adhibenda est, *ibid.* 188. *Vide* CORRIPRO. Disciplina danda cum opus est, sed charitas de corde nunquam dimittenda, *ibid.* 408. Discipulum lenior Christus esse voluit in Novo Testamento, xi, 223, 226. Discipulum quem emendatorem tribulationem fidei, accendit discitur, *ibid.* 461. Disciplina Ecclesiastica pro presbyteris data, xx, 43.

DISCIPULI Christi duobus modis dicti, xxxvi, 25. Præter Apostolos, plures fuisse Discipulos legitimus, xxv, 22. Magis fratres quæ erant, xv, 25. Discipulum morte mortuus invenit Christus, xx, 209. Perdidit spem ac fidem, *ibid.* in morte Christi, *ibid.* 212. Discipulorum anima quomodo alterata in fide, *ibid.* 194. Latronis fidem nec imitari potuerunt Christi Discipuli, *ibid.* 193. Discipulorum Christi incredulitas, xviii, 368, maxime audita Christi resurrectione, xix, 9; x, 185, 191, 215, 216, 264, 268. Discipuli Christi ipsius hominem tantum ante resurrectionem putabant, xx, 260. Humano in eum affectu tenebantur, *ibid.* 410. Discipuli in Christi morte dubitantes in Moyse filii hereticorum errores figurati, xviii, 339, 340, 341. Quomodo Discipuli opera majora, quam Christus fecerunt, xvi, 162. Christi verba ad Discipulos, ad nos pertinent spectant, xii, 111, 112. Remittendum est omnibus, ut discipulus

Christi quis efficitur, xiv, 327. Discipulum contra esse esse turram edificare, et contra regem fortorem dicitur, *ibid.* Discipulis tristitia impleus, Christus resurrexit, xxxii, 141. Ascensionis veritas certa fuit testimonio Discipulorum, *ibid.* 229. Discipuli Spiritus sancti gratia *ibid.*, 230. Discipulorum expectationem consolata est Christi resurrectio, *ibid.* 360.

Discordiarum quomodo sedandæ, xxv, 213, maxime inter virum et uxorem, *ibid.* In discordia duorum quomodo se gerere debet amicus amborum, xviii, 88. Discordia blasphemam Dominum, xxi, 63. *Vide* CONCORDIA, DIVISIO. Dissidium cause, iiii, 430, 431. Discordia que est in spiritu et carne, pro concordia laborat, xix, 278.

Discordia dea, ii, 154. Bellum Trojanum excitavit, *ibid.*

DISCRETIO. Quis vasa misericordie a vasis sine discretis, xxxv, 456. Discretio ex massa perditionis, xviii, 298, per gratiam, xxxvi, 15. Nemo nisi gratia Salvatoris discretur, *ibid.* 15, 16; xxxvii, 287, 288, 296, 297. Dei filios discretit fides per dilectionem operans, xxxv, 8. Omnia que ad salutem aeternam sunt necessaria, procurantur in qui discreti sunt, xiv, electis per gratiam xxxvi, 16. *Vide* ELECTIO, GRATIA.

DISCRETIO. Magis et spiritalis viri cautissime procedit, ne quid populariter agant, quod nondum esse temporis ut cum populo agatur, intelligunt, iv, 359. Parvulus nonnulla obtegunt, sed nulla mentuntur, *ibid.*

DISCRETIO. Quis sit per quinquagesimo et per centesimo, xxiv, 84. Quid supra factum discurrere, *ibid.*

DISPATER, ii, 182, 329, 339, 340, 350. *Vide* OCCUS, PLECTO.

DISPENSARE potest Deus circa leges a se constitutas, vi, 383. Quod ex inspiratione fit contra preceptum, non transgressio imputandum est, *ibid.* Dispensative, quid nisi vellet, xxxix, 12.

DISPENSATIO carnis Christi, xx, 374.

DISPENSATIO salutis nostræ, xx, 216.

DISPLECERE homini debet quod Deo displicet, et contra, xvi, 331. Semper tibi displicet quod es, si vis pervenire ad id quod nondum es, xix, 453. Non

in te placet Deo, nisi quod habes ex Deo; quod autem habes ex te, displicet Deo, xvii, 290.

DISPUTARE quid, xxxii, 317, 318. In disputationibus a contentione abjundendum, xxxii, 463. Improbum est aliquid addere verbis alienis contra que disputas, xxxi, 409. Affrendenda non sunt ad disputationem que utriusque possunt esse communia, xxxii, 329. Nec que figurata sunt aut obscura, *ibid.* 233.

DISPUTANDI quedam proponuntur conditiones, xxxix, 96, 97. Quid est contentiosus, quam ubi de re constat, certore de nomine? xxi, 327. Nascumque non invenio quod dicam, quam aliter de qua dicitur, manifestior est quam omne de quo dicitur, xxxiii, 827. Non disputatio veritate, sed veritas disputatione requiritur, vi, 117. Disputationum embalgibus non purgatur honorum vita, sed facili mysteriorum sacrorum, quibus insitiamur, aristotelle, i, 136. Disputat cum Omnipotente querendo, non convincendo, vii, 410. Non parvus in philosophia profectus, cum in comparisonem recti verique inventiendi contentium a disputante victoria, i, 22. Conatus floribus non sequenda ullius disputatoris auctoritas xxxv, 69.

DISSENSIO, mors Christiani; charitas, vita, xxvii, 183. Dissensio Christianorum, Satane triumphus, xx, 100. Dissensiones nunquam debent anari, aliquando tamen a charitate nascuntur, ut claritatem probant, iv, 394. Dissensio salva claritate, xxvi, 270. Dissensio carnis et spiritus unde, xxxvi, 243. *Vide* CONSPICUITAS.

DISSIMILITUDINE a Deo recedimus, viii, 28.

DISTINGUERE labii suus, pro Definire, vi, 348.

DIT, Quid diti est, ubi finis est? xix, 58; xxi, 37. Diti videri facit infinitas, quod cetero est, viii, 66. Diti non est, quod quid finem habet, vii, 396; xii, 480.

DIVERSORUM sanctorum, id est Monasterium, xxvii, 537.

DIVES. *Vide* infra DIVITIE, DIVITES.

DIVINA et incorporata ubique sunt tota,

xxi, 228. Divina carnalibus insinuare difficile, xix, 20.

DIVINATIO a rebus divinis nominata est, i, 35. Divinationes demonum, *ibid.* 195. Divinationis aliquid Deus imperit aliquando demonibus, xxxviii, 240, 241, 243. *Vide* DEMONES. Divinationes Mathematicorum fallaces, xxv, 148. Divinationes et predicationes plene sunt pestiferæ curiositatis, cruciantis sollicitudinis, mortificæ servitutis, iv, 486, 487. Divinatio Mathematicorum genus est fornicationis animæ, *ibid.* 484, 485. Demoniibus cura est animos hominum noscendibus curiositatis vestigia implicare, iv, 177. Divinatio per sanguinem, ii, 358, per aquam, *ibid.* 357. Divinantium dicta sui responsa quomodo accipienda, vi, 499. Mira divinatio quorundam juvenum jocatum, v, 601. Et aliterius qui predivit, *ibid.* Divinationes Albicri mære, i, 30, 31, sed contentandæ, *ibid.* Anima humanam habere, vim quandam divinationis in se ipsa nonnulli volunt, v, 584, 585. Impugnantur, *ibid.* *Vide* MATHEMATICI. Divinatio in civitatibus gentium ante adventum Christi prohibentur, in civitatibus Christianis questiones a Porphyrio motæ, *ibid.* 471.

DIVINITAS cur querenda, ii, 305. Divinitas humano visu nullo modo videri potest, xxx, 192. Divinitatem non esse in Theologia civili, constat, ii, 306. Divina nomina quare inter deos collocat Pagani, *ibid.* 199. Recluntur rationes eorum, *ibid.* Divinitas una et trina, xxiii, 67.

DIVISIO corporis in infinitum, v, 195. Divisionem recipiunt infinitam tam localia, quam temporalia spatia, i, 489.

DIVIDERE cupit cupiditas, sicut charitas colligere, xv, 386. Divisi inter se possunt ambo pertinere ad regnum diaboli, non item ambo ad regnum Christi, xviii, 289. Divisio in Christianorum hereditate licet non habet, xxvii, 498.

DIVITIE, quare manumota iniquitatis vocantur, iv, 224; viii, 379, 380; xviii, 936. Divitiarum vanitas, qua breves sunt, xxiii, 350. Vanitas divitiarum, qua deducunt ad infernum, *ibid.* 351. Divitiarum vanitas, qua non auferuntur

a mundo, *ibid.* Divitie aliud sunt, aliud pecunia, ii, 324. Divitie non nisi iniquis est pecunia, xiv, 389. Divitia que est pecunia, xiv, 389. Divitie vere multiplicis generis, xi, 22. Divitie vere cupiditas insatiabilis est, xix, 502, 503. Divitiarum cupiditas quam periculosa, xvii, 505; xxi, 177. Corporis et animi est enervatio, ii, 241. In divitis cupiditas reprehenditur, non facultas, *ibid.* 20, 22. Quam divitiarum amor salutem impedit, xxv, 72. Divitias qui non habent et habere desiderant, inter reprobandos divites computantur, x, 142. Divitie propter vitam, non vita propter divitias, xxi, 365. Divitie nullis noxiæ fuerunt, xvii, 502. Divitiarum superbiam queruntur, xvii, 468. Et superbiam queruntur, xv, 446; xii, 277. Divitias tanto plus amant homines, quanto majores in seculo sunt, xii, 513. Divitias colligitur superbie nidus, ubi nutritur et crescit, xvii, 463, 306; xviii, 293, 413. Divitiorum uocemus, vii, 506. Si propter divitias infamis, non aeternæ quando eris præda hominum, jam diabolo præda es, xii, 205.

Divitie velu in somnis flunt, xxx, 263. Divitie, aliene vocari debent, xv, 387. Hominem fœdum non facunt, i, 47; ii, 252. Divitie terrene, non facultatis, sed infinitatis argumenta, xviii, 359; x, 329. Fulcimenta sunt infinitatis, non ornamenta potestatis, xvii, 480. Divitie non vere tollis superbiam, xvii, 506. Si propter divitias infamis, non aeternæ quando eris præda hominum, jam diabolo præda es, xii, 205.

Divitiarum infantas et incommoda, xii, 205. Divitie terrene nulli preter sollicitudinem auferunt, xii, 268. Divitiarum omnis, xix, 39. Divitiarum sarcina impedit ne homo Christum sequatur, xv, 380. Cum superbia querit homo, contempsit sua operanda desideria, ix, 349. Divitie flumina sunt, que tol-

lunt quo extollunt, xii, 277. Ex divitiis pressuræ et timores, x, 141, 142. Quanto eris ditior, tanto tumidior, xii, 266. Divitiæ malas, cum offeruntur, et accipiunt; cum auferuntur, excruciant, xxvii, 96. Divitiæ terrena peritura sunt et plene periculorum, xvii, 306, 465. A morientibus hinc non auferenda, *ibid.* 300. Divitiæ habere non est culpabile, sed amare et spem in eis ponere, et eas præferre aut conferre veritati, justitiæ, etc., xxviii, 165. Spes in divitiis non ponenda, xix, 505. Cor tuum fugat aurum, et servus est tuus, *ibid.* 501. In hac causa si non vis esse servus, esto fugitivus, *ibid.* Qui torquetur quam divitiis proderet malum, boni Christiani non sunt, ii, 22. Divitiæ cum desunt, et cum adsunt, quomodo circa eas se gerendum, xxi, 17. Divitiæ quomodo petende a Deo, xvii, 502. Divitiis et rebus terrenis non inherendum, quamquam et divitiis possibilis sit salus, xxiv, 124, 125.

Divitiæ Deus bonis tribuit ad probationem, malis ad supplicium, xviii, 94, 96. Divitiarum abundantia reperitur etiam in iustis, sed in his cor non apponit, xii, 443. Animo qui terra non est, aurum et argentum terra est, xi, 344. Divitiæ et a malis male habentur, et a bonis tanto melius habentur, quanto minus amantur, xi, 226, 227. Mirabilis est his non inherere cum possidentur, quam continuo eas non possidere, xxvii, 290, 321. Divites ab amicis Dei possideri non repugnat. Novo Testamento, xxvii, 161, 162. Nec eas vendere præceptum est. Novi Testamenti, sed consilium, xi, 264. Utilitas terrena opulenta tenetur humiliter, quam superbe relinquatur, xxxvii, 361. Divitiæ temporales etiam in Veteri Testamento condecentur, xxvii, 161, 163. Abraham in divitiis pauper, x, 186. Divitiæ sine cupiditate si habeantur, non culpanda, xii, 503. Divitiarum amor talis, ut sine dolore amitti non possit, lignum et farinam quod super fundamentum edificatur, xxvii, 72. Divitiæ qui affectu carnali sic amat, ut tanquam Christo non proponat, per ignem salubratur, quomodo, xxxvii, 225, 229.

Divitiæ non amanda, sed iis tantum

utendum, xv, 444. Divitiis habere cessandis non est, nisi qui bene utitur, xviii, 94. Quomodo iis utendum, iv, 393. Divitiarum usus in operibus bonis, xvii, 261, 466, 469, 506; xviii, 97, 231, 419, 414. Divitiis piis operibus impendendis, xix, 507. Per eas Deus boni subministrat occasionem beneficiorum, malos torquet timore damnorum, xvii, 94. Divitiæ Christi pauperibus eroganda, ii, 252, 253. Divitiæ quando in terra sunt, divitiis non sunt, xviii, 627. Magnæ opes sunt Christianorum, necessitates egentium; si intelligamus ulli debere minus servare quod habemus, xxi, 63. Divitiæ si diliguntur, ibi servantur ubi perire non possunt, xxxix, 431. Utaniam tuto collocantur, ii, 20, 21. In tuto ponuntur dum erogantur, xvii, 501. Divitiarum locus tutus in celo, quo per manus pauperum perforatur, xvii, 167, 376. Divitiæ et terra in columnis nigra, xvii, 500, 502; xviii, 221, 234; xii, 264. Divitiis suas alienis relinquunt omnes qui male vivunt, viii, 381, 382.

Divitiæ Christianorum quæ, ii, 19, 20. Divitiæ querende, quæ afferri nequeant, x, 439. Divitiæ, illæ veræ sunt, quas cum habuerimus, perdere non possumus, xviii, 627. Quænam illæ sint, *ibid.* 626, 628. Divitiæ spirituales et veræ, vii, 534; ix, 347; xii, 57, 88. Divitiæ animæ, xxxviii, 165. Divitiæ interiores quæ amitti naufragio non possunt, xvii, 320, 331, 468; xxi, 501. Divitiarum interiorum fons non fons, si cor patet: aperit cor clavis fidei, xii, 501, 502. Aurum multis fulget, fides non fulget, vii, 428. Divitiæ tue, Deus tuus, xix, 500. Qui vult dives esse Deo inherere, viii, 368. Aurum et si volueris, forte non habebis; Deum cum volueris, habebis, vii, 497. Omnis opus quæ Deus non est, egestas est, xxx, 370. Divitiæ illius quid nos facture sunt, cuius paupertas nos divites facit? xix, 436. Divitiæ vere in colis, viii, 496. Divitiæ vere immortalitas; quia ibi vera copiam, ubi nulla indigentia, xii, 463, 490, 491. Divitiæ vere a Deo expende, xvii, 474; xviii, 626.

Divitiæ quænam dicendi, ii, 324. Divites sunt mundi, et sunt divites Dei,

xix, 504. Divites huius sæculi et divites alterius sæculi, xviii, 413. Divites non huius mundi, xvii, 463. Divites sæculi egent, vii, 534. Divitem tu putas, qui minus egeret, si minus haberet, xviii, 96. Dives et plenus, et inanis est, xxxi, 498. Divites se pauperes esse agnoscent, xii, 42. Desideriis vastantur, cupiditatibus dissipantur, timoribus cruciantur, tristitia contabescunt, vii, 380. Dives re et dives cupiditate differunt, xviii, 233; xix, 502. Dives hydropi comparatur, et mulieri incruentæ, de quibus in Evangelio, xlv, 326. Si dominus auris eis, facis de illo quod bonum est, xix, 501. Ditescere velle alterius paupertate iniquissimum, xxi, 382. Dives sciat se victorem, et in divitiis tanquam in stabulum intrasse; non secum fudit, quod in stabulo invenit, xvii, 299.

Dives et pauper quomodo onera inueta vicissim partiri ac minuere valeant, xix, 408. Dives pauperi tribuendo onus, xviii, 235. Divites facile trimitunt, xviii, 235. Divites facile trimitunt et pauperem fecit Dominus: per eum qui habet, juvat egentem; per eum qui non habet, probat habentem, xii, 76; xvii, 507; xviii, 416. Divites sibi bene fecisse quando vixerunt, falso dicitur, viii, 396. Si servaveris, tua non erant; si erogaveris, tua erant, xix, 512. Divites impudens et luxuriosus, qui reservare aut epulanti proponit, non erogare, xviii, 426, 491. Dives timeat ne dum vult esse prædo, sit præda majoris, et minor placent a majore devoretur, viii, 469. Dives sic utatur superfluis, ut tribuat pauperi necessaria, xviii, 234. Divitium superflua necessaria sunt pauperum: res ab eis possidentur, xii, 48, 49. Divites et pauperes in corde interrogat Deus, non in aëre et domo, viii, 368.

Divitibus quod præcipi vult Apostolus, xviii, 414. Divitibus cavenda superbia, xvii, 298; xix, 504. Divitem humilem lauda, lauda divitem pauperem, xii, 296, 298. Divites animo superbi, et per abundantiam non querentes æterna, xiii, 23. Divites se pares cæteris non putant, ix, 144, 145. Divites et nobiles

adversus pauperes et ignobiles superbie non debent, quare, xiv, 218. Divites non dedignentur frater pauperis appellari, xvii, 466. Dives pauperis contumtor, minor fuita vita, *ibid.* 317, 318. Dives sit humilis, plus gaudet quia Christianus est, quam quia dives est, *ibid.* 466. Divitibus adulantes, *ibid.* 518. Divites, id est, superbi, exanimandi sunt; et esurientes, id est, humiles, laudandi, xix, 538. Dives qui in multis peccaminum facultatibus non extollitur, pauper est, xviii, 368; x, 141. Dives si ille se magnum putat, superbus et egenus est; in carne crepat, et in corde mendicat; inhiatus est, non plenus, xvii, 463. Major nus auris eis, facis de te quod malum est: si servus, facit de te quod malum est, xix, 501. Ditescere velle alterius paupertate iniquissimum, xxi, 382. Dives sciat se victorem, et in divitiis tanquam in stabulum intrasse; non secum fudit, quod in stabulo invenit, xvii, 299.

Dives et pauper quomodo onera inueta vicissim partiri ac minuere valeant, xix, 408. Dives pauperi tribuendo onus, xviii, 235. Divites facile trimitunt, xviii, 235. Divites facile trimitunt et pauperem fecit Dominus: per eum qui habet, juvat egentem; per eum qui non habet, probat habentem, xii, 76; xvii, 507; xviii, 416. Divites sibi bene fecisse quando vixerunt, falso dicitur, viii, 396. Si servaveris, tua non erant; si erogaveris, tua erant, xix, 512. Divites impudens et luxuriosus, qui reservare aut epulanti proponit, non erogare, xviii, 426, 491. Dives timeat ne dum vult esse prædo, sit præda majoris, et minor placent a majore devoretur, viii, 469. Dives sic utatur superfluis, ut tribuat pauperi necessaria, xviii, 234. Divitium superflua necessaria sunt pauperum: res ab eis possidentur, xii, 48, 49. Divites et pauperes in corde interrogat Deus, non in aëre et domo, viii, 368.

Divites huius mundi non contempti a Christo, xvii, 466. Difficile salvator, xvii, 412, 413. Eorum conversio qui fiat, vii, 403, 404. Divites intrare in regnum colorum, Deo facile est, xxxix, 466. Divites corruptionem non admittunt, ix, 444. Ut non plura peccata contrahant quam illi, difficile est, xii, 212. Divites quænam a Deo non exaudiuntur, x, 219.

Divitem in divitiis suis manentem, regnum Dei non posse ingredi, etc., falso docebat Pelagiani, xii, 298, 305, 307, 308. Divites baptizati nisi omnibus abrenuntiant, si quid boni visi fuerant fa-

ceres, non reputari illis, neque regnum dei posse habere, dogma Pelagianorum, *ibid.*, et *xxxix*, 67, 68. Divites pauperum civis vicesi non cogit Augustinus, *xxviii*, 235. Divites qui ecclesias aut monasteria aedificant, sunt cedri Libani, in quibus passeris nidificent, *xi*, 154. Divites christianissimi persone utriusque sexus martyri gloria sunt sublimatas, *xi*, 272.

Divitis Christiani idea, *xi*, 270, 271. Divites omnes, Dei mendicis, *xix*, 54. Divites si Deum non habet, quid habet? *xxviii*, 263, 413. Divites quidam inter Domini pauperes numerantur, *x*, 377. Divites malus Judaeus fuit, *xvii*, 518. cur damnatus est, *xix*, 513; *xxi*, 485. Digerat apud inferos, quod manderat verat apud superiores, *viii*, 396. In inferis sero misericors, *xvii*, 297. Ejus poena, *xxvii*, 204. Flamma qua cruciabitur erat spiritalis, *rv*, 181, 182. Quomodo intelligenda sit flamma inferni, sinus Abrahae, et cetera que in historia divitis referuntur, vix aut nunquam videtur, *v*, 411. Varia de divite qui sepultus est in inferno, *viii*, 395, 396, 397. Divites et Lazari comparatio, *xvii*, 466, 518; *xviii*, 426, 562; *xix*, 262; *xxi*, 263, 484.

Divortium. Lex saeculi quoad divortia, alia a lege Evangelii, *xxvii*, 202.

DUCTURUS nihil est, in quo est aliquid extremum, *iii*, 79, 80.

DOCTORI munus quam praestans, *rv*, 414, 415. Doctrinum officium periculo-sum, auditorem spiritus conditio, *xvii*, 364. Ut discamus, invitare nos debet suavitas veritatis; ut doceamus, cogere necessitas charitatis, *xxviii*, 238. Augustinus magis amat discere, quam docere, *ibid.*, 252. Docendi praecipua non superflua, tametsi doctores officium Deus, *v*, 78. Institui Deus ut homines ab hominibus docerentur, non ab Angelis, *quare*, *iv*, 414, 415. Quidam Sanctorum soli Deo dociles, *xi*, 351. Paucissimi donatum est, ut sine hominis ullius ministerio doctrinam salutaris perciperent, *xxvii*, 153. Homo potest iudicium non per hominem doceretur, sed omnes erunt dociles Deo, *xvi*, 221.

Doctrinis Christiani officium, *v*, 35. Doctrinis est petere a Deo mysteriorum

intelligentiam, ut de fide interrogantibus respondere valeat, *xxviii*, 575. Sepe obsequium impertendi, meritum est impetrandi, *xx*, 36. Veritatem honorat, qui doctorem honorat, *xxvii*, 319. Patientissime suscipiendi sunt qui docent quod nos ignoramus, *ibid.*, 369. Doctor non est qui malus est, *xxvii*, 277. Docens bona, agens mala, necessarium est, non carnis est, prodest aliquid, *xx*, 298. Moribus tuis intenti fiant, qui abs te aliquid accepturi sunt, *xxxix*, 368, 369. Nolo prius aliquid docere, quod dedicendum est, ut vera doceas, *ibid.* Qui non facit que docet alios, si aliquid utilis est, non ipse facit, sed Deus, *xv*, 272. Doctores mali, spinae dotrum ferrentes, *vi*, 514. Terrere, et non docere, improba dominatio est, *xxv*, 379. Docendum est sine superbia et invidia, *iv*, 413, 414. Doctores sollicitissime evadendum superbiae vitium, *xli*, 418. Ut cui facile salvetur elatio, *ibid.*, 419. Doctores solatium, *ibid.* Non ut quod scimus doceamus, aliorum ignorantiam optare debemus, *ibid.*, 418.

Docet Deus aliter, alter homo vel Angelus, *xxxviii*, 299. Homo doctor, exterior cortex arboris, *xv*, 301, 302.

Dores verborum sonus perculti, magister intus est, *xvi*, 491. Docentis hominis vix aures corporis ferit, Deus aures anime, *xxxvii*, 166, 167. Docet intus Christus; admonet homo, *r*, 567, 568. Christum intus magistrum habemus, *xv*, 911. Cathedrali in caelo habet, qui corda docet, *ibid.*, 301, 302. Quomodo Deus docet per gentium, *xxxvii*, 122. Schola dei Patris valde occultata, *xxxvii*, 70. Docere quando vult Deus, prius dat intellectum, sine quo ea que ad divinam doctrinam pertinent, homo non potest dicere, *xi*, 461. Deus sic docet, ut scienda seiamus aperiendo veritatem; sic docet, ut facienda faciamus inspirando suavitatem, *ibid.*, 462. Est gratia gratula sit, doctrina exhortatio tamen est necessaria, *xxxvi*, 133, 154. Cur non omnes docet Pater ut ad Christum veniant, *xxxvi*, 71. Docibiles Dei sumus etiam cum homines audimus, *xxvii*, 344; et cum ea que ad veram pietatem pertinent discimus, *xxxviii*, 238. Docibilibus quis dicendus, *xxxii*, 374. Docto-

res sancti, filii Ecclesie discendo, patres docent, *xxxvii*, 260. Alia sunt, in quibus inter se aliquando etiam doctissimi atque optimi regule Catholice defensorum salva fidei compage non consistant, et alius alio de una re melius aliquid dicit et veritas, *xxxv*, 108. Doctrinam sanctorum quatenus valere debet auctoritas, *xxxix*, 97, 200; *xli*, 164, 171, 46. De magistrorum Ecclesiarum sententias sentit Hieronymus periculose iudicari, et alterum alteri praeferrere, *xli*, 100. Doctores dicit monites, etc., *xcv*, 386.

DOCTRES vere et sapientis quoniam, *rv*, 504. *Vide* MAGISTRA. Docti in Ecclesia, lapides sunt pretiosissimi, *xvii*, 475. Jacent in tenebris, si non sint in oratione ipsius Ecclesie, *ibid.* Perdant praesidium, ubi non habent charitatem, *ibid.*, 470. Doctes alienos comenter considerat, *ibid.*, 323. Doctos viros in quibusdam interdum falli cur Deus patitur, *xxxi*, 260, 270. Docti quidam malum esse, quam iusti, *xi*, 381.

DOCTRINAM duoque neta apud Ethnicos, *iv*, 479, 480. Doctrina omnis vel rerum est vel signorum, *ibid.*, 418. Doctrinam multiplicatis, diluunt qui aquarum, *vii*, 437. Doctrinae multae vel superfluae vel noxiae, una utilis est salubris, *xli*, 369. Doctrinam reliquam his facilem docebat Socrates, quibus persuasum esset, ut nihil noleant, quam se esse sum esset, ut nihil noleant, quam se esse sum esset, *ibid.* Doctrinae seculares, siquae quibus parci pascentur, *xv*, 329. Doctrina salutaris, partim credendis, partim intelligendis rebus constat, *xxvi*, 437. Doctrina Christi praecipua hinc corruptiorem dicitur, *xxvi*, 309. Morum militatem, *xxix*, 363; *xxxv*, 309. Doctrina quomodo possit dari gratia, *xxxvii*, 121. Doctrina atque lex Dei quavis sancta et justa, et bona, tamen occidit, si non vivificet Spiritus, *xli*, 224, 225. Admenda doctrinae tunc prorsum antedivulsi per hominibus, cum Deus operatur ut prorsus, *v*, 73. Deum in cathedra unitatis posuit doctrinam veritatis, *xxxix*, 311. Doctrina accepta, non amaro corde communicanda, *xviii*, 51. Doctrina aperta, nelli, que vero de abstrusioribus sacramentis exprimitur, favo similis est, *xii*, 491.

Docum interpretatur Motus, *viii*, 464.

DOGMATA sunt placita sectarum, *xiv*, 290.

DOMESTICORUM salus omni vigilantia procuranda, *xviii*, 510.

DOLOR quid sit, *v*, 388, 389. Dolor duplex, carnis scilicet et anime, *iii*, 193. Dolorem in animo et in corpore quod facit, *xxix*, 258, 259.

Dolor corporis quid, *v*, 385, 336; *v*, 241. Dolor carnis, offensio est animae ex carne, et quadam ab ejus passione dissenso, *iii*, 193; *rv*, 158. Dolor ipse qui dicitur corporis, non potest esse anima, *x*, 232. Dolorem carnis non prece-dit ullus quasi metus carnis, *iii*, 193. Inde periculosus temporis dolor, quia id quod tunc erat, descendere nititur, *i*, 212, 214. Dolor quem bestiae sentiunt, indicat quod sint appetentes unitatis, *xxvii*, 406. Dolor carnis iudicium est vitae, non argumentum mortis, *rv*, 160. Dolorem carnis non amperit sequitur tertius, *ibid.*, 157. Dolor carnis quae occidit, *ibid.*, 137, 158.

Dolor animi, *rv*, 334. Dolor animae est dissenso ab his rebus que nobis non letibus acciderunt, *iii*, 193. Tristitia nuncupatur, *ibid.* Dolorem animae praecedit metus, qui non est in carne, *ibid.* Dolor et timor duo terrores anime, non simul torquentes, sed cruciatum alternantibus, *xx*, 56. Dolor et voluptas, duo incitamenta ad peccandum, *xx*, 490.

Dolor esse potest, ubi potest esse cupiditas, *iv*, 153. Quod non sine illicentia amore habuit homo, sine velle dolore animae paratur, *ibid.*, 215. Dolor non nisi in naturis bonis, *xxxix*, 258, 259. Dolor est testimonium boni adempti, et boni relictii, *rv*, 38. Sicut laetitia deserti bovis, in peccato testis est male voluntatis; ita dolor animi boni, in supplicio testis est naturae bonae, *ibid.* Animus non nisi natus dolere extra Deum, *xxv*, 75, 76.

Dolor alius est fructuosus, alius infructuosus, *viii*, 498. Dolor salutaris, quem secundo modo facit, *xii*, 356. Dolor sectionis ferendus, ut sanemur, *xx*, 463. Dolorem medicamentum tolera, *xx*, 463. Dolorem cogitationis simitatum, *xi*, 60. Dolor qui fit in cordibus piuribus, quos persequuntur motus impiorum, prodest

dolentibus, quart, xviii, 560. Semper lenitur animi dolor, xxv, 74. Dolor de amissione rerum quibus fruendo homo latabatur, ignis per quem saluus erit, iv, 214, 217, 218; xvii, 73; xxxviii, 225, 226, 229. Dolor huius vite transit, allerius vero non finitur, iv, 66. Ab illo robur patientia, ne dolore frangamur: a quo accipimus victoriam concupiscentia, ne voluptate pertrahamur, xi, 511. Imagines Dei posita est, conditioni pecorum in doloribus comparari, xxxvii, 517. Conventium inustus dolet in supplicio, quam latatus est in delicto, iv, 38. Dolorem quicque magis fugit, quam appetit voluptatem, xxxviii, 28, 24. Dominio non dolore, immunitatis in animo, stuporis in corpore indicium est, iir, 178, 180, 181. Interest utrum aliquid sanitate, an stupore non doleat, xxi, 281, 283. Dolores multi tolerarunt vitio, non virtute, ix, 437, 492.

Dolens est cum aliquid agitur; et aliud fingit, vii, 146; 242; xv, 211; xvii, 187; xix, 142; xxi, 335. Dolum loqui, est aliud libis promere, aliud pectore claudere, xv, 314. Doli nomen positum pro figura, *ibid.* 187. Dolum nunquam probat Deus, sed permittit, xi, 203, 204. Doliis potentis mali novacite comparatur, xvii, 246. Dolum pro dolore multi imperitorios latuitatis ponebant, xv, 19.

DOLISTAS est fraus quedam, in verbis aliud promendi, aliud sentiendi, viii, 429.

DOTOSUS non sequitur Christum, xviii, 548.

DOMINICUS deus, ii, 296.

DOMINICUS alius homo appetit, iv, 434, 435. Et hoc intolerabilis superbia est, *ibid.* *Vide SERVITUS.* Dominici cupiditas vitium primum, quod est propria potestate gaudere, xviii, 616. Dominandi libido et quo tempore maxime cepit, ii, 129; 130. Perniciosa est, *ibid.* Vastat corda mortalium, iv, 42, 43. Dominari quisque appetit sine cupiditate glorie, per aperta scelera pleurumque querit obtinere quod diligit, ii, 235. Magis debent patres quod dominantur, quam servi tolerare quod serviunt, iv, 43. Sicut prodest humilitas servientibus, ita nocet superbia do-

minantibus, *ibid.* 42, 43. Dominatio in Romanorum laudibus posita, ii, 240, 241.

DOMINGARIUS, xxxviii, 305.

DOMINICUM celebrare, et ad Dominicum venire, xvii, 445. Dominicum et collectam agere, xxxii, 46.

DOMINICUS dies, xx, 56. Resurrectione Domini cepit habere festivitatem suam, xxxviii, 511. Dominicus diebus stantes oramus, et alleluia canimus, quo mysterio, *ibid.* 516. Utrum ubique stent orantes his diebus ignorat Augustinus, *ibid.* 520. In his non sine scandalis quis jejunaret, *ibid.* 388, 391, 403, 405.

DOMINICUS filius, xxi, 41.

DOMINUS Deus solus, v, 423. Deus ideo verus est Dominus, qui servo non indiget, et quo servus indiget, xxxix, 332. Dominus a Patribus in Angelis ipsius personam gerentibus adoratus, xvii, 220. *Vide DEUS.*

DOMUSQUE quisvis homo vocari potest, ob charitatis servitium, xxxviii, 310. Homines non valde veri domini, cum egent servis, ix, 364. Domini quid servis debeant, et servi domini, xxvii, 320. Dominum foris hominem noli timere: malum dominum in te time, cupiditatem tuam, vii, 275. Domini iniqui et difficiles tolerandi, ix, 190. Domini appellantur more epistolari in salutatione, non Christiani, xxxiv, 92. Domini est rerum suarum, qui non est irretitus cupiditate, viii, 307.

DOMINUS vobiscum, xxxi, 23.

DOMITIANUS crudelissimus, ii, 263; iii, 522. Neronis maxima pars, xxxi, 406, 413.

DOMITUS deus, ii, 296.

DOMITON ferratus homo, domitor hominum Deus, xviii, 174, 172.

DOMYEDUS dicitur dominus ejusdem, xvii, 177, *vide notam* (6) *ejusdem voluminis*; xxxiii, 95.

DOMYTO, xxxviii, 318, 320.

DOMUS, xviii, 614; xix, 520. Domus pauper, xvii, 298.

DOMUS, et fabrica dicitur et habitatores, xxi, 237. Ponitur pro civitate, iii, 259. Pro cubiculo vel tentorio, vi, 18. Domus et tabernaculum quo differant, vii, 341. Domus hinc narranta

mala, et domus fumigata bona, xix, 457.

DOMUS Dei ipsi ejus habitatores, xxi, 210, 211. Esto domus Dei, et erit domus tua, vii, 427. Domus orationum nostrorum ecclesia, domus Dei nos ipsi, *ibid.* 428. Domus Dei cantando edificatur, credendo fundatur, sperando erigitur, diligendo perficitur, in fine seculi delicator, xvii, 402; xxi, 204, 202, 209. Domus Dei Ecclesia, prater quam non exaudit Deus ad vitam aeternam, viii, 257; xii, 193. In domum tuam, ut inhabites, intras; in domum Dei, ut inhabiteris, *ibid.* 195. Omnes fideles et unam civitatem, *ibid.* 107, 108. Ad domum Dei pertinet, qui est in charitate, compagnatus lapidibus vivis, *ibid.* 195. Domus Dei adhuc edificatur, multas gentes crescendo occupavit, omnes occupatura est, x, 430. Domus Dei decorem diligere quis ait, xvii, 303.

DOMUS. Charitatis major omnibus donis, que etiam haberi possunt absque ea, xxii, 258. *Vide DOMUM, CHARITAS.*

DONATIANUS primas provincie Bithacorum, xi, 389; 424; xii, 76.

DONATIANUS episcopus Donatista, xxxii, 427, 428, 430, 434, 438. *Vide notam* (6) *ejusdem voluminis.*

DONATIANUS Maximianista, viii, 91, 92.

DONATUS proconsul Africe, xxxix, 246.

DONATUS exproconsul, xxxix, 351, 352.

DONATUS grammaticus, xxvii, 21.

DONATUS, qui cum fratre Monasterium sponte deseruit et renitente Augustino, xxxix, 12.

DONATES dilectus rebaptizatus, xi, 5.

DONATUS unus Patrum concilii Zertensis, xi, 76.

DONATES, xxvii, 195.

DONATUS, xxi, 376. Donati falsum miraculum, xv, 112.

DONATI duo, alter Casensis, alter Carthagenensis, xxxiii, 85, 110. *Vide infra.* Donatus Casensis Nigrosia auctor schismatis, xi, 476. et princeps heresis Donatistarum, xxvii, 243. Donatus aliquando doctrine seu eloqui

ratione lapis pretiosus, xvii, 475. Superbia elatus, fecit sibi partem, xviii, 17.

DONATES episcopus Donatista, xxxiii, 430, 431; 432, 473.

DONATUS Bagiensis schismaticus, xxxviii, 447. *Vide insuper notam* (6) *ejusdem voluminis.* Pseudonotatus Donatistarum, xv, 82.

DONATES Belmensis episcopus, viii, 98.

DONATES Carthagenensis schismaticus, xxxviii, 447.

DONATES Cheresuntanus episcopus, viii, 97, 98.

DONATES a Cibalana, xxxi, 437.

DONATES Fisciensis episcopus, viii, 97, 98.

DONATUS Macomadiensis ex Donatista episcopo apud Catholicos episcopus, xxxii, 345.

DONATUS Masculinus traditor. Adest concilio Cirteni, et veniam peti criminis traditionis, xxxii, 405; xxxiii, 30. Schismaticus, xxxviii, 483.

DONATUS Mutungenensis villa presbyter, xi, 384, 385. Summam illius in schismate perniciam vivere conatur Augustinus, xi, 380.

DONATUS Sahrausensis episcopus adest concilio Casbarsusitano, et damnatur a Bagalano, viii, 98; xxxii, 400, 424, 465.

DONATUS Samurdanensis episcopus, viii, 99.

DONATUS episcopus Donatista in loco Tuertensi, xxxiii, 40.

DONATUS Urbicus, xxxii, 405.

DONATUS (a quo Donatistam schisma), vii, 227, 229; viii, 44, 45; xiii, 32. Donati duo ejusdem schismatis; primus a quo incipit, episcopus Casensis Nigrens in Numidia, alter post Majorinum secundus partis Donati Carthagenensis quidem, xxxi, 490, 491. Alio vocati Donatista quidem volunt, xxxvii, 243. Donatista a Donato Carthagenis, aut a Donato Casensi sic appellati, xxxi, 337. Donati pars in Africa, xvii, 194, 203, 548; xviii, 19, 32, 37. Nata est de Numidia, *ibid.* 39. Primo apud Carthagenem pars Majorini dicebatur, xxxii, 140.

Donati pars nata est auctore Secundo Tigitiano heretico, *ibid.* Donatistarum velut principes, Donatus, Majorinus, Parmenianus, xxxi, 216. Donati partis schismatici auctores superbi, xviii, 36, 57.

DOSATAS a Casis-Nigris altare contra altare primus erexit et Ecclesiam Carthaginiensem Ecclesiam etiamnum diocesis turbat, xxxii, 227. Extra Ecclesiam primus sacrificavit, *ibid.* 338. Convictus est Romae, adhuc diacono Caeciliano, schisma fecisse Carthagine, et est damnatus in concilio Romano, xxxiii, 70, 71, 79. Carthago haresim maxime roborasse perhibetur, xxxii, 357, 338. Donatum ipse ceteris praeceitavit Donatista, xxxiii, 114. Eius Ecclesiae Carthaginis ornamentum et martyrialis gloriae virum appellat, *ibid.* Eius eloquentiam tollunt laudant, xxxii, 304. Donatus mirabilia fecisse praedicatur, *ibid.* 279. Per canos Donati jurare solebant Donatistae, vii, 229. Eisdem aperitissimis verbis dicebant, Euge Euge dix bone, dux praecare, ix, 358, 359. Donatus an princeps Tyri intelligendus, xxxii, 264, 265. Donatistarum loca praecipua Bagai et Thammage, vii, 301.

DONATISTAE. Contra Donatistas gregem Domini Africa concludentes, xxxi, 197. Donatistae magis eosi concilio Judaei, xxxi, 198. Donatistae, membra agra, praecisi, *ibid.* 296. Donatistae ab Oriente divisi, a lumine separati, atque in occiduis partibus tendentes, Magos fideles incautos, putantes eos Deum arte, non religione quiescere, xxiv, 208. Donatistae dissipatione Catholicis eosi unitatem, *ibid.* 348. Concilium habetur in domo Urbani Donati, xxxviii, 483. Ab undecim aut duodecim factiosis episcopis, quibus praest Secundus Tigitianus primas Numidiae, xxxviii, 424. Illic traditores praesentes et confessos, Deo iudicandos relinquit, et in sedibus episcopalibus manere permittit, *ibid.* 424, 423, 426, 429. Maxime Donatum Maseulanum, Marimum ab Aquo Tibilitanis, Donatum Calamensem, *ibid.* 483. Per sententias praesentium damnant absentem, *ibid.* 424, 426, 428, xxxix, 76. Suspicionem traditionis satis probabilem sibi metuebat Secundus Tigitianus, xxxviii, 426,

429. Ab illo Sylvanus ordinatur Cirtensis episcopus, *ibid.* 483. Concilium deinde alterum peversum atque nefarium colligitur apud Carthaginem, xxxviii, 424, 426, 429. Convenerunt septuaginta episcopi schismatici, xxxix, 268; xxxix, 73, 74, 75, 76, 146; xxxviii, 424, 432; xxi, 80, et traditores, xxxix, 406, 407; xxxviii, 429. Adversus Caecilianum, xxxviii, 442. Praesidet Secundus Tigitianus primas, xxxix, 418; xxxviii, 432. Concilium istud conflavit Lucillus, xxxviii, 442. mulier Hispana, xxxix, 218. pecciosissima, xxxi, 124, xxxviii, 434. et faciosissima, *ibid.* Quomodo pro Ecclesiae disciplina Caecilianus adhuc diaconus leserat, xxxii, 424; xxxix, 268, 269; xxxviii, 434, 442. Lucilla corrumpebat animos episcoporum pecunia, ut testatur mundanius diaconus in gestis apud Zenophilum consularum, xxxix, 268, 269; xxxviii, 434, et Caeciliani damnationem euebat, xxxviii, 268, 269, 296, 297. Quadringentes filios dedit, xxxix, 400. Episcopi qui concilio huic adsunt, empti et instigati damnationem agra etiam ferentes quod non ipsi ordinaverant Carthagine episcopum, xxxi, 109; xxxviii, 433. Caeciliani adire nobis hospitium collegarum, xxxviii, 430. Eos contra veritatem sae cause ab inimicis suis perversos esse sentiebat, *ibid.* 427, 435. et suspectos semper habuit, *ibid.* 427, 430, 435. Causam suam integram reservavit Ecclesiae transmarinis, *ibid.* 427, 434, 437. Nihil tunc in Caecilianum ab inimicis confectum est: sed de ordinatore, quem filios traditionem dicebat, infamatus est, *ibid.* Concilium Caecilianum innocentem et absentem damnavit, quod ad eos venire noluerit; tanquam a traditoribus ordinatus, et quia cum esset diaconus, victum afferri martyribus in custodia constitutis prohibuisse dicebatur, xxxviii, 70, 74; xxxviii, 424, 425; 426, 429, 433. Non servata est aequa iudiciorum forma, xxxi, 109, 124. Schismatici dederant interventorem populo sae communiens, xxxviii, 449, 450. Caecilianus deponitur, et alter ordinatur, xxxi, 124, 125. instante Lucilla odios accessu furialibus, xxxix, 407. Majorinum contra Caecilianum levave-

ruit, xxxviii, 424. et ordinaverunt, xxxix, 328, 470.

Donati pars adversus Ecclesiam Catholicam exorta est de Schismata schismatico, xxxix, 70, 71. Schisma iracundia peperit, ambitio inveniit, avaritia roboravit, xxxix, 124. Per totam Africam, fertur traditores apud Carthaginem fuisse damnatos, xxxviii, 429. Donatistae Catholicis traditionis crimini obiecti, xxxix, 74, 299, 310; xl, 77, 94. Falsas indulgentias imperatorum pro schismate vulgavit, xxxix, 301, 302. Cum Caeciliano permanet commutato orbis terrarum, xxxviii, 436. Donatistae ad imperatorem causam Caeciliani deferunt, xxxix, 140, 152, 181, 185, 187, 292; xl, 81, 444. Et per Anulinum proconsulem ea que Caeciliano obiectae crimina accusantio miserunt, xxxix, 472; xxxviii, 27, 69, 70, 79, 139; 161, 238; xxxix, 140. Non audit imperator de causa episcopi iudicare, xxxix, 303. Donatistae cum Caeciliano causam agere ad duas apud Ecclesias transmarinas eligunt, xxxviii, 436. Ab imperatore petunt iudices, xxxix, 110; xxxviii, 424, et Gallia, xxxviii, 484. Consensit imperator, xxxii, 110, 125, 130. Cogitur concilium Romae, xxxii, 110, 111; xxxviii, 432. Huic Melchiodus Romanus episcopus praefuit, xxxi, 129; xxxviii, 425; xxxix, 303. Constantianus deus est, xxxix, 303. Constantianus deus est, utraque parte episcopos, ad agenda causam, navigare Romam jubet, xxxix, 70. Rescribit Anulinus utrosque convenisse, et se missuros episcopos promissive, *ibid.* Donatus Carthaginiensis ad episcopale iudicium Melchiodis conlat, Caeciliano causam agens nihil prolat, Caeciliano causam iussu imperatoris Constantiano diemsa Roma in episcopali iudicio Melchiodis Romae episcopi et aliorum Gallorum et Italorum episcoporum, *ibid.* 70. Proferit libellus, xxxviii, 433. Donatistae nihil probare possunt adversus Caecilianum, *ibid.* 425, 428, 433. Donatus a Casis-Nigris in praesenti convictus est, adhuc diacono Caeciliano schisma fecisse Carthagine, xxxix, 87. Donatus praesens damnatus est, xxxix, 70, 71, 72; xxxix, 303.

Caecilianus innocens pronuntiatur, et in episcopatu confirmatur, xxxviii, 433; xxxix, 303. Caecilianus apud Carthaginem Secundi Tigitiani iudicio absens Romano concilio praesens absolutus est, xxxi, 110, 129. Felicem Aptungianum Caeciliano ordinatorem traducunt traditorem apud Constantinum, xxxix, 203. Felix in Purgato in urbe Caeciliano, xxxi, 28; Africa purgati iudicatur, xxxix, 29; Africa purgati Felix a traditionis crimine absolutus. Felix proconsulis iudicio, xxxix, 437; xxxviii, 429, 431; xxxix, 304, 462; xl, 84. Falsum se fecisse adversus Felicem Ingentium confitetur, xl, 83. Caecilianum imperatoris suis accusantibus iudicio imperatoris damnatum esse ut Brisiae in exilia degeret, contendentibus Donatistae, xxxix, 448, 450, 451; xxxviii, 87, 88, 113, 117, 146, 164; Hoc falsum esse confiteretur Catholicis, *ibid.* Donatistae dicit sibi a Constantino iudicibus episcopos non consentium, xxxix, 269. Eos postmodum apud Constantinum tanquam iniquos iudices accusant, xxxix, 268; xxxviii, 437, 488; xxxix, 76, 77, 303, 304. Non ausus est Christianus imperator sic corum tumultuositas et fallaces querelas suscipere, ut de iudicio episcoporum qui Romae sederant, ipse iudicaret, *ibid.* Rem Donatistae inter et Caecilianum in concilio Arelatensi diligentius examinandum terminandumque curat Constantianus, xxxviii, 425, 437, 484. Donatistae ab ecclesiastico iudicio ad Constantinum provocant, xxxix, 111; xxxix, 258; xxxviii, 425, 484; xxxix, 153, 182; xl, 444. Donatistae petunt episcopale iudicium dederat Constantianus et apud Romam, et apud Arelatensem. Primum apud Constantinum accenlatum, ab altero ad eum appellat, xxxix, 110. Ipeum ad eum appellat, Caeciliano cognoscendum dederat etiam post Arelatense concilium, xxxi, 130. Iubet Constantianus ad partes Romae occurrat, ab altero ad eum appellat, xxxix, 437. Nescio qua causa non occurrat Caecilianus, xxxviii, 436, 437. Ab his-

dem interpellat imperator illic pervenire, *ibid.* 437, 438. Ingentium falsitatis convictus ad comitatum suum mitti jubet Constantinus: ut interpellantibus Donatistis intimari possit, frustra eos Caeciliano invidiam comparare, *xxxix*, 430. Presente utraque parte Caecilianum innocentem iudicat imperator; Donatistas calumniosos pronuntiat, *xxxix*, 85, 87, 88, 89, 90, 113, 143; *xxxviii*, 438; *xxxix*, 304. Constantini sententia, *xxxix*, 87, 88. Codex in quo iudicium Constantini legitur, diem et consolem non habet, *xxxviii*, 438. Imperatore inter partes audiente, calculatores inventi Donatistae atque damnati, *xxxix*, 182, 274. Caecilianus iudicis et ecclesiasticis et imperialibus absolutus, *xxxviii*, 36, 53, 79, 139, 131, 164. Caecilianus semel damnatus est absens, et ter absolutus est praesens, *ibid.* 119. Caecilianus transmarino iudicio absolutus est, *xxxix*, 394, 438. Constantini litterae ad Eusebium de Caecilianis purgatione, *xxxix*, 151, et ad Probianum, *xxxix*, 449; *xxxix*, 89. Transmarinus iudex a Caeciliano corruptus esse dicebant Donatistae, *xxxix*, 437, 438. Ipsi quae Constantinum gratis corruptum, *xxxix*, 190; *xxxix*, 438. Donatistiarum murmurum adversus iudices a quibus condemnati sunt, *xxxix*, 130, 131, 132. Donatistae in Caeciliano causa humanae traditiones divinae Scripturae praefereunt, *xli*, 22. Donatistae a iudicibus, quos postulare, *ter* condemnati, *xli*, 490. Donatistae nec sine toties victi quiescunt, *xxxix*, 204. Licet Caecilianus ab imperatore innocens apud Mediolanum pronuntiatur, mentitur tamen ipsum Caecilianum in eo iudicio fuisse damnatum, *xl*, 444. In eadem furoris pertinacia permanserunt, *xxxix*, 269, 274. Ubique victi reduplicant, *xxxix*, 111. Donatistae nec superari cogendi voluerunt, *ibid.* 127. Constantinus adversus Donatistarum errorem primum multa constituit, *xxxix*, 114, 115. Constantinus ab haesicis jussit auferri Donatistas, *ibid.* 111. Donatistae libellum Constantino offerunt, quo dicunt nullo modo se communicatos anathemati ipsis nebuloni, paratoque esse perpeti quiquid eis fecere voluisset,

xxxix, 88. Ad Valerium vicarium de Donatistarum exilio soluto, et eorum furore Deo vindici dimittendo, litteras dedit Constantinus, *xxxix*, 88, 140, 151.

Donatistarum preces ad Julianum Apostatam, *xvii*, 89. Honorii lex confirmans ante latae constitutiones in haereticos, et ad Donatistas pertinere declarans, *xxxix*, 421, 422.

Libellus a concilio Carthaginiensi datus Septimionio proconsuli de Donatistarum conventione, *xxxix*, 52. Donatistae Catholici celebrato concilio ad pacem invitant, et ad pacifice simul conveniendum, ut statutum fuerat in concilio Carthaginiensi an. CCCCIII, die 25 Augusti, *xxxix*, 145, 148. Donatistis cur locum et tempus examinis praebuerint terrene potestates, *xxxix*, 178, 179, 180.

Donatistis episcopis Catholicis conditiones collationis proponunt, *xxxix*, 436. Promittentesque se non requisituri episcopales honores, si ostendatur Ecclesiam in sola parte Donati remansisse, *ibid.* Donatistiarum notoria, *ibid.* 478. Donatistiarum notoria respondent Catholicis, *ibid.* 459, 460. Donatistae cum Catholicis conferre nusquam voluerant, quasi fugientes cum peccatoribus loqui, *ibid.* 207. Collatio habita cum Donatistis, *xxi*, 367, 373, 380; *xli*, 550, 551, 557, 558. Donatistae in collatione, oblati sibi concessi a cognitore, sedere non cum Catholicis, ne ab ipsis macularentur, *xviii*, 542. Unde se excusant, non cum Catholicis sederent, contenti sunt nec debuisse intrare, *ibid.* 543. Donatistae in collatione instant ne causa ageretur propter quam episcopi ex utraque parte coeque fuerant, *xi*, 78. Contra se ipsos multa dixerunt et recitantes, *ibid.* 79, 85. Confessi sunt contra Ecclesiam Catholicam nihil se habere quod dicebant, *ibid.* 79, 80.

Donatistae exprobrant, *xxxix*, 158. Sua ipsorum sententia damnati, *xxi*, 411. Donatistae jam capti dicunt, Contendere nolimus, *xviii*, 29. Caecilianum a suis praecessoribus apud Constantinum imperatorem accusatum fuisse professi sunt, *xi*, 81. Ab imperatore damnatum fuisse Caecilianum eum dicebant, in mendacioso convicti sunt, *ibid.* Marcellinum cogi-

tozem in collatione Carthaginiensi praemio fuisse corruptum dicebant, *ibid.* 76. maxime ab Augustino, ut pro ipso iudicaret, *xix*, 414. Donatistarum mendacia, *xi*, 76, 79, 81, 84. Donatistae mendacii convicti, *ibid.* 76. Donatistae in schismate post collationem pertinaces, *xviii*, 29; *xxxviii*, 423, 438, 441; *xxxix*, 177, 153, 205. Quot criminum sint rei, *xix*, 409. Quid eis reponendum, ubi dicant: Non communico peccatis alienis, nec ferre debeo quem novit malum, *ibid.* Pate quod ipse diabolum, ut toties vinceret, non esset tam impudens, ut in ea causa persisteret, *xxxix*, 153. Donatistae resistunt saviendo ut pigrescendo, velut phrenetici ut belluarum, *ibid.* 155. Appellatur ab Augustino anima haeretica, insanabilis, antio anima haeretica, et tamen statim jubet ut leniter cum eis agatur, et caveatur ab insultationibus, *ibid.* 412. Donatistiarum post Carthaginensem collationem concilium triginta episcoporum, *xxxix*, 259. Donatistiarum obstinatum quorundam ineptia excusatio, *xx*, 290. Donatistis duo mala obijerunt, error in questione baptismi, et separatio, *xxxix*, 384. Donatistae schismatis convincuntur, *xxxix*, 427, 428, 439; *xxxix*, 414, 417. Unde convincuntur, *xxxix*, 79. Missi a Secundo Tigitiano clerici ad clericos Carthaginienses accedere noluerunt, Visitatorem posuerunt, a Lucilla suscepti sunt, *xviii*, 39. Donatistae schismatis, quidquid de traditione et persecutione dicant aut fingant, *xxxix*, 207, 208, 209, 214, 216, 217, 218, 221. Et haeretici et schismatici sunt ex Creosoni debeatibus, *ibid.* 339, 340, 342, 343. Donatistae Ecclesiam, apostolice labore fundatis extra Africanam, non communicare manifestum est, *xx*, 67; *xxxix*, 56. Catholicos a sua communione repellunt, *xviii*, 31. Diem Epiphaniae nunquam cum Catholicis celebrare voluerunt, *xi*, 66, 67. Eusebia putabant sacra loca et instrumenta quae Catholicis attigerant, *xxxix*, 329. *Vide nota* (47) *ejusdem voluminis*. Ab unitate Catholica communicatores litteras non accipiunt, *xxxviii*, 423, 438, 442. Se Catholicos esse, testimonio beati Cypriani inaccessum

affirmare conantur, *xxxix*, 242. Suae communionis esse Orientales contendent, *xxxix*, 506. Concilio Sardicense dedisse litteras ad Afros episcopos communionis Donati contendentat Fortunius, *xxxviii*, 448. Donati nonem inventum inter episcopos concilii Sardicensis, *xxxix*, 506. Quid de hoc sentiebant, *ibid.* 419, 506. Non constat Donatum, qui in litteris concilii legitur, fuisse illum schismaticum auctorem, *xxxviii*, 448. Donatistae execrabili sacrilegio ab unitate se praesciderunt, *xx*, 473, 476. Donatistarum schisma sacrilegum, *xxxix*, 57. Injustum, *xxxix*, 140, 141, 181, 439, 206; *xxxix*, 521. Separatio scelus maximum, *xxxix*, 12, 14, 45. Donatistae nolentes communicare omnibus gentilibus urgentur, *xv*, 50. Augustini dilemma ad Donatistas, *xi*, 400, 401.

Donatistae cum Catholicis erant in baptismo, in symbolo, in ceteris Dominicis sacramentis, non in spiritu unitatis, *xxxix*, 297. Donatistiarum animus ab unitate alienus, *xxi*, 370. Caret charitate, *xx*, 408. Charitatem non esse in parte Donati, ex ipso quod fecerunt schismate ostenditur, *xxxix*, 87, 89, 89. Donatistae significatur per corvum, qui non reverentiam redeant monentur, *ibid.* 479, 480. Donatistae redarguntur, *xvii*, 181, 232, 234, 547; *xviii*, 29, 71, 590; *xix*, 143, 182, 191, 560; *xx*, 221, 222, 393, 394, 405, 407, 557, 586. Donatistae separationem suam excusare non paratos causam habent, *xxxix*, 161, 348, 351, 470, 473; *xxxix*, 13, 14, 35. Sine causa ab Ecclesia Catholica sese diremerunt, *xxxix*, 271; *xxxix*, 442, 449; *xxxix*, 5, 39, 34, 439, 454, 153, 183. Donatistis nulla fuit causa ab unitate recedendi, aut temeraria fuit, *xxxix*, 142, 271, 273. Quomodo exierunt ab Ecclesia, *xvi*, 485. et quare, *xxxix*, 171. Donatistae tamen prope traditionis crimen de Ecclesia recesserunt, *xxxix*, 123; *xxxix*, 446, 447. Ob crimen traditionis non vero probatum se separationis obiectum, non vero probatum se separationis instrumentum, *ibid.* 288. Donatistarum schisma rariunt, *ibid.* 288. Donatistarum schisma reverendi cuiusdam Christianismum profiteri cupientis non placere, *xviii*, 60.